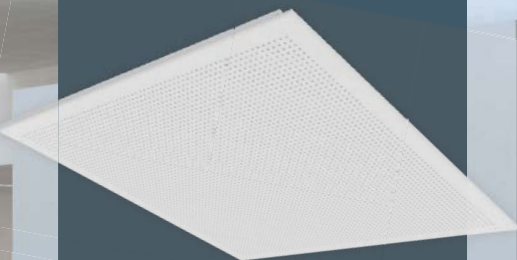

au

arkkitehtuuriset

Gyptone on tuonut markkinoille uutuden, **Gyptone Quattro 70 -akustiikkalevyn**. Uusi pieni reikäkuviot tarjoaa huomaamattoman ja rauhallisen reikäkentän. Gyptone Quattro 70 -levyjä on saatavilla moduulilevyinä reunamuodoilla A, E15 ja D2 ja esimerkiksi akustiseen seinään sopivana BIG Quattro 71 -levynä. Mikäli käytävät halutaan tehdä kokonaan ilman ripustuksia, sarjaan kuuluu myös Plank-käytävälevy.

Monimuotoinen Gyptone-akustiikkalevy

Gyptonen akustiset kipsilevyt ovat jo pitkään olleet monikäyttöisiä erilaisten tilojen äänenvaimennuksessa. Nyt moni tietää jo senkin, että tuotteet tarjoavat hyvän sisäilmaston ja ratkaisun pitkän iän. Tuoteuutuudet ja hyvät kokemukset aiemmissa kohteissa vahvistavat tuotteiden käyttöä jatkossa.

Yksi viime aikojen merkittävimmistä Gyptone-alakattokoh-teista on Kuopion yliopistollinen sairaala, jossa suunnittelija kertoi valinneensa Gyptone-tuotteet yhtenäisen näyttävän pinnan, helppohoitaisuuden ja pitkän elinkaaren vuoksi.

Valinnan vapautta suunnittelijalle tuovat Gyptone-levyjen monet eri reikämuodot. Monitoimisuutta edustavat uudet D2-piilokiinnityslevyt ja vain 300 mm leveät Xtensiv-levyt. Näitä uusia malleja voi soveltaa kaikenlaisten tilojen näyttäviin auloihin tai vaikka vain hotellihuoneiden sisään-tulo-osaan.

Jälkikaiunta-ajat vaikuttavat henkilökunnan hyvinvointiin, joten akustiikkaratkaisuihin kannattaa kiinnittää huomiota. Gyptone-tuotteet tarjoavat mahdollisuuden jälkikaiunta-ajan suunniteltuun hallintaan.

**Katso lisää
referenssikohteita:**
Gyptone Acoustic Ceilings and Walls
Lataa inspiroiva sovellus iPadille tai selaa kuvia
osoitteessa gallery.gyptone.com

HARRI HAGAN

Pro Kiljava -liikkeen edustaja

SAFAn liittovaltuustossa ja hallituksessa

”

VASTAAMALLA JÄSENISTÖLLE
SUUNNATTUUN KYSELYYN KILJAVAN
KEHITTÄMISESTÄ KANNAT KORTESI KEKOON
YHTEISEN VIRKISTYSALUEEN PALVELUIDEN
JA KÄYTTÖASTEEN KOHENTAMISESSA!

Pro Kiljava?

Ensi keväänä tulee kuluneeksi 80 vuotta Kiljan virkistysalueen lahjakirjan allekirjoittamisesta. **Astrid ja Väinö Vähäkallio** lahjoittivat Suomen Arkkitehtiliitolle yli 28 hehtaarin ”uutistilan” kirkasvetisen Sääksjärven rannalta. Liiton puolesta lahjakirjan allekirjoittivat puheenjohtaja **Martti Välikangas** ja sihteeri **Hugo Harmia**. Lahjoittajien mukaan alue sai nimen Vähä-Kiljava.

Arkkitehtuurikilpailun tuloksena alueelle rakennettiin vuonna 1939 Kasino-rakennus ja hotellisiipi, suunnittelijana Hugo Harmia. Myöhemmin rakennettiin kaksi saunaa ja liiton jäsenille luovutetuille palstoille 25 kesämökkiä.

Alueen historiassa on ollut hyviä ja huonoja kausia. 1950-luvulla elämä oli lapsirikasta ja vilkasta, 1970-luvulla tuli selvä taantuma, jonka aikana kertynyttä korjausvelkaa jouduttiin budjetoimaan liiton talouteen seuraavina vuosikymmeninä. Kasinolla ja liiton hallinnassa olevissa mökeissä tehtiin mittavia korjauksia. Nyt alueen rakennukset ovat keskimäärin teknisesti kunnossa, ja vuokrausaste on kesäkuukausina hyvä. Lapsiperheitä on tullut uusiksi vuokralaisiksi, ja talkootoiminta on vilkasta.

Kaikki on siis hyvin? Ei missään nimessä! Tummia pilviä on jälleen kerääntymässä Kiljavannummen taivaalle. Kiljavalla on yli 50 vesikattoa, kaikki potentiaalisia huoltokohteita. Koko alueen korjausbudjetti on vuosittain alle 10 000 euroa. Sillä ei aluetta kehitetä, ei

edes ylläpidetä. Korjausvelka kasvaa. Edellisestä Kasinon kunnostusremontista on yli 20 vuotta. Taloudellisista syistä Kasino on vuokrattu kesäkaudeksi liiton ulkopuoliseen käyttöön. Alueella olevat viikkovuokramökkit ovat lähes tyhjiään heinäkuuta lukuun ottamatta. Majoitusrakennuksen huoneita on myös tyhjiään. Liiton jäsenet eivät käytä kokous-, sauna- ja rantatarjontaa kuin nimeksi.

Syntyy vaikutelma, että aluetta ei koeta ollenkaan omaksi, liiton jäsenilleen tarjoamaksi virkistyskeitaaksi. Puutteita ja epäluuloja on varmasti vaikka kuinka paljon, mutta jo alueeseen tutustuminen voisi muuttaa ennakkokäsityksiä.

Voisiko alueelle rakentaa lisää kevytrakenteisiä kesämökkejä? Voisiko järjestää Kasinon seutuville arkkitehtuurikilpailun kytketystä ekokylästä? Rakennuspaikkoja kyllä löytyy. Miten rannan palveluita voisi parantaa? Kohennettaisiinko Kasinon kokous- ja majoitustiloja funkisarkkitehtuurin hengessä? Myydäänkö metsää vai laitetaanko luonnonsuojelualueeksi? Savitalosta opiskelijoiden Kiltamökki? Opastettuja marja- ja sieniretkiä? Lasten arkkitehtuurikoulu? Jotain ihan muuta?

Vastaamalla jäsenistölle suunnattuun kyselyyn Kiljavan kehittämisestä kannat kortesi kekoon yhteisen virkistysalueen palveluiden ja käyttöasteen kohentamisessa!

PUUPÄIVÄ

10.11.2016 Wanha Satama

Tervetuloa mukaan alan suurimpaan tapahtumaan Helsinkiin!

OHJELMASSA MM.

- Uusinta puuarkkitehtuuria
- Puukerrostalot (Ympäristöministeriö)
- Puurakentamisen suunnittelu ja ratkaisut 2016 (Metsä Wood)
- Miten lisätä kiinnostusta puukerrostalon rakennuttamiseen?
- Suuret hirsirakenteet
- Paloturvallisuusratkaisut
- Puurakentamisen kasvua uusilla rakennusjärjestelmillä (Stora Enso)
- Puupalkinnon jako

Puupäivän kansainväliset luennoitsijat ovat Sandra Frank, Liam Dewar, Helmut Spiehs, Stefan Mannewitz ja Patrick Thurston.

Tilaisuus on maksuton arkkitehdeille, rakennesuunnittelijoille, rakennuttajille, rakennusliikkeille, kuntien edustajille ja viranomaisille.

TERVETULOA!

KATSO OHJELMA JA
ILMOITTAUDU
28.10. MENNESSÄ

PUUPAIVA.COM

Vuonna 2015 päivään osallistui yli 1 100 ammattilaista. Puupäivän järjestää PUUINFO.

10

6

3 **PÄÄKIRJOITUS**

Pro Kiljava? *Harri Hagan*

6 **HAASTATTELU**

Arkkitehtuuri on julkinen asia *Marja Salmela*

10 **FINLANDIA**

Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon sai Railo

14 **PUHEENJOHTAJALTA**

Kaavoitus rauhan rakentajana *Leena Rossi*

16 **TAPAHTUMAT**

16 **Kaupunkien kehittämisen muuttuvat tarpeet** *Anne Jarva*

18 **Uusia keinoja kaupunkikehittämiseen** *Annamari Löfgren*

21 **Tampereella uskallettiin uudistua** *Tuomo Joensuu*

23 **Docomomo Lissabonissa** *Jonas Malmberg*

26 **Kaupunki elävänä oppimisympäristönä** *Jaana Räsänen*

28 **Muovijäte elämykselliseksi tilaksi** *Jaana Räsänen*

32 **KOLUMNI**

Korkeampaa, mutta miten? *Kaarin Taipale*

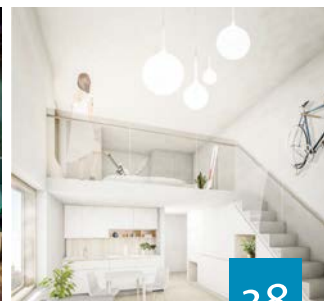
34 **MAAILMALTA**

34 **Museoarkkitehtuuri nousukiidossa Virossa** *Tarja Nurmi*

36 **Tarton designhostellista mallia Suomeenkin** *Tarja Nurmi*

26

38

38 **KILPAILUT**

38 **Pohjoisen kaupungin valkea torni** *Anssi Lassila*

42 **Kaupunki valaistuu** *Marjut Kauppinen*

52 **ATL**

Runoutta vai retoriikkaa *Vesa Juola*

54 **MARK**

Maisema-arkkitehtina Britanniassa *Laura Virtanen*

ILMESTYYS: vko 43
12 numeroa vuodessa
68. vuosikerta
ISSN 0044-8915
Aikakauslehtien liiton jäsen
SAFAn, MARK:n, ATL:n ja
SUM:n uutis- ja tiedotuslehti

JULKAISUJA:
Suomen Arkkitehtiiliitto –
Finlands Arkitektförbund ry SAFa
Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki
puh. 09 584 448, fax 09 5844 4222
au@safa.fi, au.safa.fi, @au_uutiset

PÄÄTOIMITTAJA:
Paula Huotelin
paula.huotelin@safa.fi
puh. 040 556 2827

TOIMITUSSIHTEERI:
Anne Haatainen
au@safa.fi, puh. 050 570 4180

Avustaja: Riina Behl
Toimittaja: Päivi Virtanen
Ulkoasu: Anne Haatainen

Paino: Lönnberg Print & Promo

LEHTITILAUKSET JA
OSOITTEENMUUTOKSET:
TILAAJAT: julkaisut@safa.fi
puh. 09 5844 4221
JÄSENET: jasanasiat@safa.fi

ILMOITUSMYYNTI:
Hannu Pyykkö, Media Bookers
puh. 050 2250
Ratakuja 1 LT 1, 01300 Vantaa
hannu.pyykkö@mediabookers.fi
www.mediabookers.fi
Ilmoitusaineiston jättöajat:
au.safa.fi

ILMESTYMISAJAT 2016:
Nro Ilmoitusaineisto Ilmestyy
11 31.10. 23.11.
12 21.11. 21.12.
(Toimitettava aineisto
viikkoa aikaisemmin.)

Kansikuva:
Rovaniemen keskuskentän
katsomorakennus Railo.
Arkkitehtiyöhuone APRT.
Kuva Aaro Artto.

”

YHTENÄINEN KAUPUNKIKUVA ON
KÄYNYT YHÄ HARVINAISEMMAKSI
SUOMALAISSA KAUPUNGEISSA.
RAHA TUNTUU RATKAISEVAN, EIKÄ
KAUPUNKIKUVALLA NÄYTÄ
OLEVAN MERKITYSTÄ
PÄÄTTÄJILLE.

Arkkitehtuuri on julkinen asia

Jykevä hahmo seisoo Aleksanterinkadun ja Keskuskadun kulmauksessa. Paikka on entisen pääministeri Paavo Lipposen mieleen, sillä ympärillä voi ihailla harvinaisen komeaa kokoelmaa suomalaisen arkkitehtuurin helmistä.

Aurinko valaisee **Eliel Saarisen** jugendtyyliä edustavan klassikon Helsingin rautatieaseman Keskuskadun päässä.

”**P. E. Blomstedtin** suunnittelema Liittopankin talo on saanut vaikutteita kuuluisan Chicagon koulun edustajilta”, Lipponen kertoo ja viittaa nykyiseen World Trade Centerin rakennukseen. ”Sen komea pankkisalikin on suojeltu.”

Arkkitehtuuriin syvästi perehtynyt Lipponen ihailee 1890-luvulla valmistunutta arkkitehtisukupolvea, jonka arkkitehtuurin tunnusmerkkejä ovat teräsrunkorakenne ja ilmeeltään yksinkertainen muotokieli. Teräsrunkoa käytti ensimmäisenä Pohjoismaissa **Aleksi 13 -rakennuksessa Selim A. Lindqvist**. Myös Lindqvistin arkkitehtuuri nousee Lipposen mielestä eurooppalaiselle tasolle. ”Yhtä korkealle kuin esimerkiksi berliiniläisen **Peter Behrensin** työt.”

Lipponen kääntyy kohti Svenska Teaternin rakennusta ja aloittaa muutamia vuosikymmeniä nuoremman arkkitehtuurin esittelyn. Svenska Teaternin rakennuksen modernisointia oli 1930-luvulla tekemässä **Eero Saarinen**.

Arkkitehti **Sigurd Frosteruksen** suunnittelema komea Stockmannin tavaratalo valmistui vuonna 1930. 1980-luvulla tavaratalo laajeni Pohjois-Esplanadin puolelle. Arkkitehti **Kristian Gullichsenin** suunnittelema rakennuksesta löytyy vaikutteita paitsi art deco -tyylistä myös yhdeltä modernismin suuruudelta **Alvar Aalloilta** ja naapurirakennuksesta, Akateemisesta kirjakaupasta.

Tasapainoinen kaupunkikuva on arvokas

On aika siirtyä taas vuosikymmeniä eteenpäin nykypäivään ja Arkkitehtuurin Finlandia -palkintoehdokkaisiin.

”Kaikki neljä ovat hyviä, siksi valinta on vaikea”, kertoo Lipponen, vuoden 2016 Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon valitsija. ”Ensin pitää määritellä, millä kriteereillä lähtee valitsemaan. On monta näkökohtaa: vanha kauneuskäsite, arkkitehtuurin muotokokonaisuus, erilaiset ratkaisut ja käyttötarkoitus. Niin, ja tietysti se, miten rakennus istuu kaupunkikuvaan”, hän lisää.

Espoon Suvelan kappeli ja Hernesaaren yleinen sauna ja ravintola Löyly edustavat Lipposelle pienimuotoista arkkitehtuuria. Suvelan suunnittelijoita ovat arkkitehdit **Anssi Lassila** ja **Lida Hedberg** arkkitehtitoimisto OOPEAasta.

”Kappeli on myös näyte maailmanluokan arkkitehtuurista. Ulkoa kirkkorakennus on vaikuttava kuparijulkisivuineen. Yksinkertaisissa sisätiloissa, etenkin pääsalissa, on luontevaa hiljentyä.”

Rakennuksen sisäpiha tuo Lipposelle mieleen Alvar Aallon rakennusten sisäpihat, kuten Säynätsalon kunnantalon. ”Suosittelem, että sinne tehtäisiin suihkulähde.”

Lipponen kiittelee kappelin monitoimitiloja. Juuri niitä tarvitaan kaupunginosassa, jossa asuu monia kansallisuuksia ja paljon eri sosiaaliluokkien perheitä. Viime vuosina Espoon kaupunki onkin pyrkinyt uudistamaan kerrostalolähiötä.

”Kun Sir **Norman Foster** kävi Suomessa, hän korosti puheessaan arkkitehtuurin merkitystä ihmisille. Arkkitehtuurilla ja rakennetulla ympäristöllä voi olla masentava tai kohottava vaikutus.”

Lipponen uskoo, että Suvelan kappeli vahvistaa henkisesti alueen asukkaita ja kaikkia muitakin kävijöitä. ”Hyvinvointiyhteiskunnan rakentamiseen kuuluu korkeatasoinen arkkitehtuuri!”

PITÄÄKÖ ULKOMAALAISTEN
TULLA AVAAMAAN
SUOMALAISTEN SILMIÄ,
JOTTA NÄKISIMME OMIA
MAHDOLLISUUKSIAMME?

Avanto Arkkitehtien **Anu Puustisen** ja **Ville Haran** Löylystä Lipponen ei kerro vielä vaikutelmiaan, sillä hän ei ole ennen syyskuun lopussa tehtyä haastattelua käynyt tutustumassa paikkaan. "Olen menossa sinne lähipäivinä."

Sen sijaan Rovaniemen keskuskentän katsomoon Railoon Lipponen on tutustunut. Arkkitehtonisen vaikuttavuuden lisäksi häntä ällistyttää se, kuinka pienillä kustannuksilla suuri, veistoksellinen rakennelma on saatu aikaan. "Vaikka katsomo suoja satoja ihmisiä vuoden ympäri, se syntyi alle viidellä miljoonalla eurolla."

Lipponen kiittelee Arkkitehtityöhuone APRT:n **Aaro Arton**, **Teemu Palon**, **Yrjö Rossin**, **Hannu Tikan** ja **Jussi Vakkilaisen** suunnittelemaa katsomoa myös siitä, kuinka kiinnostavaa hahmoa on katsoa eri suunnilta. "Siinä on arkaaista tuntua – kuin antiikin ajoilta."

Lisäksi Railo sopii Alvar Aallon suunnittelemaan asemakaavaan ja täydentää kaupunkikuvaa. "Yhtenäinen kaupunkikuva on käynyt yhä harvinaisemmaksi suomalaisissa kaupungeissa. Raha tuntuu ratkaisevan, eikä kaupunkikuvalla näytä olevan merkitystä päättäjille."

Lipponen mielestä ilmiöstä voi löytää esimerkkejä kaikkialta. Viimeksi häntä vihastutti Joensuun rantarakentaminen. Häntä surettää myös monien funktionalismin ajan rakennusten purkaminen. Esimerkkinä hän mainitsee Lauritsalan apteekkitalon, joka oli arkkitehti **Erkki Huttusen** suunnittelema.

"Meillä Suomessa ei enää ymmärretä, miten arvokas tasapainoinen kaupunkikuva on. Ei myöskään sitä, kuinka korkealla tasolla suomalainen arkkitehtuuri on ollut ja yhä on maailman mittakaavassa. Saati että oltaisiin siitä ylpeitä."

Mutta palataan takaisin Arkkitehtuurin Finlandia -palkinto-

ehdokkaisiin. Lappeenrannan uudessa kaupunginteatterissa on Lipponen mielestä juuri sitä ennakkoluulotonta, raikasta ajattelua ja kokeilun halua, jota kaivattaisiin muuallekin. Kaupunginteatteri rakennettiin Ison Kristiinan kauppakeskuksen uuden osan sisälle sen ylimpiin kerroksiin. "Ratkaisu on nerokas ja edistysellinen. Teatteri on siellä, missä ihmiset liikkuvat!"

Arkkitehtitoimisto **ALAn Juho Grönholm**, **Antti Nousjoki**, **Janne Teräsvirta** ja **Samuli Woolston** onnistuivat Lipponen mielestä sovittamaan teatterin tilat hienosti liikerakennukseen. Lisäksi kustannukset pysyivät kurissa.

"Teatteriin nousta kuin temppeleihin – siirrytään yhdestä maailmasta toiseen."

Suomessa pitäisi ajatella isosti

Lipponen ehdottaa, että peruskoulun ylimmillä luokilla ja lukiossa tehtäisiin arkkitehtuurikierroksia, jotta nuoret saisivat eväitä arvostaa arkkitehtuuria osana historiaa. "He eivät tiedä, että kansainväliset kriitikot nostavat Alvar Aallon viime vuosikymmenen huippunimien **Frank Lloyd Wrightin**, **Le Corbusierin** ja **Mies van der Rohen** rinnalle."

"Jos Aalto olisi työskennellyt Ruotsissa, ruotsalaiset olisivat ottaneet kaiken irti. Meidän pitäisi saada Aallon työt Unescon maailmanperintölistalle, ja Jyväskylällä pitäisi julistaa maailman Aalto-pääkaupungiksi."

Lipponen mielestä Suomessa on päästetty lipumaan käsistä monta mahdollisuutta nostaa esiin korkealaatuista arkkitehtuuria. "Siksi Tanska ja Ruotsi ovat menneet menojaan."

Poliittisella johdolla ei ole hänen mielestään näkemystä arkkitehtuurin merkityksestä eikä tahtoa tehdä mitään sen

KUKA?

- > Paavo Lipponen, syntynyt vuonna 1941 Turtolassa (nyk. Pello).
- > Opiskellut Kuopion Lyseossa, Yhdysvalloissa Dartmouth Collegessa ja Helsingin yliopistossa: valmistunut valtiotieteen kandidaatiksi pääaineenaan kansainvälinen politiikka.
- > Kokenut poliitikko, toiminut mm. SDP:n puheenjohtajana (1993–2005), Suomen pääministerinä (1995–2003) ja eduskunnan puhemiehenä (2003–2007).
- > Kirjoittanut useita kirjoja, mm. omat muistelmansa sekä historiallisia teoksia.
- > Harrastaa arkkitehtuuria laajasti ja innokkaasti.

esille tuomiseksi. "Kun professori **Rainer Mahlamäen** suunnittelema Puolan juutalaisten historian museo avattiin Varsovasa, tarjolla olisi ollut tuhannen taalan paikka näkyä maailman tiedotusvälineissä. Tilaisuudessa olisi pitänyt olla tasavallan presidentti tai ainakin pääministeri, mutta he puuttuivat."

"Luovutamme tilaisuudet muille", Lipponen sanoo ja viittaa Guggenheim-museohankkeeseen. "Pitääkö ehdotusten tulla ulkoa päin? Pitääkö ulkomaalaisten tulla avaamaan suomalaisen silmiä, jotta näkisimme omia mahdollisuuksiamme?"

Helsinkiin pitää Lipposen mielestä saada lisää investointeja ja uutta vetovoimaa. "Helsingin olisi hyvä olla avoin myös ulkomaisille vaikutteille. Arkkitehtuurin aiemmat sukupolvet hakivat vaikutteita rohkeasti muualta. Ei saa jämähtää omahyväisyyteen."

Häntä surettaa se, että Suomessa ei osata ajatella isosti. "Kun ajatellaan pienesti, bisneskään ei menesty."

Esimerkiksi Lipponen ottaa Musiikkitalon, joka on menestystarina. Hän odottaa, että Helsingin uusi keskustakirjasto tuo Töölönlahdelle lisää elämää. "Pitäisi saada aikaan monipuolisia, intiimejä aukioita. Ihmiset eivät pidä suurista aukioista, varsinkaan talvella."

Suuria tärkeitä arkkitehtuurihankkeita synnytetään Lipposen mielestä kivuliaasti. "Ehkä siksi, että valta on hajautettu demokraattisesti monille tahoille, niin päätöksentekijöille kuin kulttuurihallinnollekin. Valtiolla voisi olla vahvempi rooli viedä hankkeita eteenpäin. Arkkitehtuuri on hyvin julkinen asia."

Marja Salmela
toimittaja

Leena Rossin puhe palkintojuhlassa

Yksityinen arkkitehtoninen tila voi olla ihmisen ja hänen läheistensä oma valinta. Julkiset tilat ovat yhteisöjen valintoja ja siksi sekä prosesseina että tuloksiltaan haasteellisia ja mielenkiintoisia. Arkkitehtuuri kasvaa siitä yhteisöstä, joka sen rakentaa, tilaajan halusta ja tarpeista, juuri sellaisiksi, ainutlaatuisiksi rakennuksiksi, joita täällä tänään esitellään.

Kun puhumme arkkitehtuurista, on meidän puhuttava siitä, milloin ja missä ihmisten on hyvä olla. Arkkitehtuuri on rakentamisen kulttuurinen ulottuvuus. Arkkitehtuuri elämän ja elämysten laadun korostajana voisi merkitä Suomelle, sen paikkakunnille ja yrityksille paljon enemmän, jos niin vain halutaan.

Suomen Arkkitehtiliiton vuonna 2011 perustaman Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon tarkoitus on lisätä arvostusta luovaa, korkealuokkaista arkkitehtuuria kohtaan sekä nostaa esille arkkitehtuurin kulttuurista arvoa ja hyvinvointia lisäävää merkitystä. Palkinnolla halutaan myös herättää laajan yleisön kiinnostus suomalaista arkkitehtuuria kohtaan.

Täällä on tänään koolla neljän korkealuokkaisen arkkitehtuurikohteen eteen työskennelleitä monialaisia ryhmiä. Kiitos teille kaikille yhteisistä ponnistuksistanne. Kiitos myös niille kaupungeille, jotka ovat luoneet kohteiden ympärille paikan hengen, jota ilman ei näitä rakennuksia olisi. Niitä ei olisi juuri sellaisina kuin ne teille tänään esitellään ja jollaisina ne vielä vuosikymmenien ajan yhä uudelleen eletään.

Kiitos yleisölle, tänään täällä paikan päällä ja yleisölle vastedes näissä eri puolilla Suomea sijaitsevista rakennuksissa. Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon vuoden 2016 tarina huipentuu. Yhteisöjen olohuoneissa voi olla paljon hyvää ja ainutlaatuista – mutta paras voi tänäkin vuonna olla vain yksi.

Leena Rossi

Ehdokkaat yhteiskuvassa Vanhalla ylioppilastalolla.

Paavo Lipponen vakuutti perusteluillaan.

Railon pääsuunnittelija Aaro Artto piti kiitospuheen.

Kolmesataapäisen yleisön joukossa keskustelu kävi vilkkaana julkistamisen jälkeen pidetyssä cocktailtilaisuudessa.

”

VALINTANI RATKAISI
LOPULTA PAIKALLA KOKEMANI
ARKKITEHTUURIELÄMYS.” – PAAVO LIPPONEN

AARO ARTTO

Arkkitehtuurin Finlandia -palkinto Railolle

Paavo Lipponen on valinnut vuoden 2016 Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon saajaksi Rovaniemen keskuskentän katsomo- ja monitoimirakennus Railon. Rakennuksen on suunnitellut Arkkitehtityöhuone APRT.

/// Railo kohoaa monumentaalisena kaupungin maamerkiksi. Se istuu täydellisesti **Alvar Aallon** vuonna 1945 suunnitteleman Poronsarvikaavan alueelle. Rovaniemi alkoi tuolloin nousta tuhasta ylpeäksi Aalto-kaupungiksi, joka kilpailee Jyväskylän kanssa Suomen Aalto-pääkaupungin asemasta”, **Paavo Lipponen** arvioi.

”Railo näyttää valtavan korkealta. Huomio kiinnittyy sekä kadunpuolen aaltoilevaan muotoon että teräksisiin, osittain puulla päällystettyihin rakenteisiin. Vaikutelma on ilmovampi

kuin olisi betonivaihtoehdossa. Valintani ratkaisi lopulta paikalla kokemani arkkitehtuurielämys. Kävelin kentän poikki ja käännyin katsomaan Railon päänäkymää, katsomoa. Näin muodoltaan täydellisen rakennuksen, ikään kuin antiikin temppleri olisi noussut pohjoisen taivaan alle”, Lipponen perustelee valintaansa.

Kineettinen taideteos

Rovaniemen keskuskenttä on jalkapalloseura RoPS:n kotikenttä. Uudesta katsomo- ja monitoimirakennuksesta järjestettiin vuonna 2012 arkkitehtuurikilpailu, jonka Arkkitehtityöhuone Artto Palo Rossi Tikka voitti ehdotuksellaan *Railo*. Suunnitelmassa uusi veistoksellinen katsomo ja lohkaremais- set asuin- ja toimitilarakennukset jättävät väliinsä railomaisen tilan, jonka hahmottuminen odottaa vielä asuinrakennusten

toteutumista. Vuonna 2015 valmistunut katsomo alapuolisine tiloineen on kuitenkin muodostunut jo maamerkiksi Poromiehentien varteen.

”Railo on kokonsa puolesta monumentaalirakennus. Katsomon polveileva kannatinrivi elää kuin kineettinen taideteos ohi kuljettaessa – pimeällä valaistuna, päivällä valon ja varjon kompositiona. On juhlaa istua katsomossa, jonka ylimmiltä riveiltä näkyy jalkapallo-ottelun lisäksi koko kaupunki ja sitä ympäröivä luonnonkaunis vaaramaisema. Kentältä katsottuna värikkäiden istuimien täplittämä katsomo piirtää oman vaaramaisemansa kaupunkiin”, kertoo hankkeen pääsuunnittelija **Aaro Artto**, joka vastaanotti tunnustuksen Vanhalla ylioppilastalolla järjestetyssä julkistustilaisuudessa.

”Rovaniemeläiset halusivat monitoimirakennuksen, ja sen he myös saivat. Kun olin valokuvaamassa Railon musiikki-liikuntasalia, oli sykähdyttävää päästä keskelle seniori-ikäisten leidiä tanssiharjoitusta. Koululaiset ja vanhemmat harjoittelevat, kuntoilevat, pelaavat tai hiihtävät keskuskentällä ympäri vuoden. Iso hanke pystytettiin lähes paikallisin voimin yhden talven aikana”, Artto sanoo.

Arkkitehtuuriteko Rovaniemen kaupungilta

Esiraati arvioi, että kohteesta käyty arkkitehtuurikilpailu ja sen tulos on Rovaniemen kaupungilta arkkitehtuuriteko, joka ilahduttaa niin paikallista jalkapallon ystävää kuin kaupungissa vierailevaa turistia. Rovaniemi on ennestään tunnettu Alvar Aallon suunnittelemista merkkirakennuksista. Uusi urheilukentän monitoimirakennus tuo kaupungin arkkitehtuuritarjontaan tuoreen nykyaikaisen lisän.

KATSOMON POLVEILEVA KANNATINRIVI
ELÄÄ KUIN KINEETTINEN TAIDETEOS OHI
KULJETTAESSA – PIMEÄLLÄ
VALAISTUNA, PÄIVÄLLÄ VALON JA
VARJON KOMPOSITIONA. – AARO ARTTO

Railo-hankkeen tilaajat ovat Rovaseudun Markkinakiinteistöt sekä Rovaniemen kaupunki. Rakentamisesta on vastannut Levi-Rakennus.

Esiraadin valitsevat muut palkintoehdokkaat olivat Lappeenrannan kaupunginteatteri, Löyly ja Suvelan kappeli. Arkkitehtuurin Finlandia -palkinto myönnetään kolmen viime vuoden aikana valmistuneen merkittävän uuden rakennuksen tai rakennusryhmän suunnittelusta tai korjaussuunnittelusta. Palkinto voidaan myöntää joko suomalaisen tai ulkomaisen arkkitehdin tai arkkitehtitoimiston Suomeen suunnittelemaasta työstä tai suomalaisen arkkitehdin tai arkkitehtitoimiston ulkomaille suunnittelemasta työstä.

Esiraatiin kuuluivat tänä vuonna rakennussuunnittelun professori, Sotera-tutkimusinstituutin johtaja **Pirjo Sanaksenaho** (esiraadin puheenjohtaja), taiteilijaprofessori **Sari Nieminen**, Lundén Architecture -toimiston vetäjä **Eero Lundén** sekä Oulun yliopiston arkkitehtuurin professori ja Arkkitehdit m3:n osakas **Janne Pihlajaniemi**. Raadin sihteerinä toimi SAFAn pääsihteeri **Paula Huotelin**.

KUVAT: AARO ARTTO

KUN KAAVOITUKSEN
KIMPPUUN HYÖKÄTÄÄN,
ON HYÖKKÄYKSEN
TARKOITUKSENA
HEIKENTÄÄ
RAUHANRAKENTAJIEN
TYÖN EDELLYTYKSIÄ.

Kaavoitus rauhan rakentajana

Suomen Arkkitehtiiliitto SAFAn missiona on edistää moniarvoista ja hyvin suunniteltua ympäristöä. Arkkitehdit työskentelevät laajasti rakennetun ympäristön parissa. Arkkitehdit toimivat maankäyttö- ja rakennuslain kehittäjinä, soveltajina, tutkijoina, opettajina ja suunnittelijoina. Arkkitehteja yhdistää luovuus, ratkaisuhakuisuus, taito yhteensovittaa ja kyky pelkistää.

Valmistellessani puheenvuoroani Yhdyskuntasuunnittelun seuran tilaisuuteen lähdin kirjakauppaan ja päädyin ostamaan **Elisabeth Rehnin** elämäkerran hänen epätavallisesta elämästään rauhan rakentajana sekä **Jan Vapaavuoren** kirjan *Puoliholtiton Suomi*. Inspiroiduin. Eikö kaavoitus ole paremminkin rauhan rakentamista kuin sodankäyntiä? Kun kaavoituksen kimppuun hyökätään, on hyökkäyksen tarkoituksena heikentää rauhanrakentajien työn edellytyksiä. Vapaavuori taas on toiminut hiljattain sekä asunto- että elinkeinoministerinä. Siksi hänen ajatuksensa ovat erityisen kiinnostavia.

Eräs mielestäni ansioitunut liike-elämän vaikuttaja kertoi minulle vastikään ajatuksiaan siitä, miksi **Alvar Aalto** oli niin lahjakas, aikaansaava, tuottelias ja aina uusia sukupolvia inspiroiva suunnittelija-akateemikko. Vastaus kuului ”siksi, että hänellä oli niin vahva etiikka”.

Etiikka? Mitä kuuluu yhdyskuntasuunnittelijan etiikkaan? Mitä strategisia kysymyksiä tulisi pohtia suhteessa suunnittelun etiikkaan?

Ensinnäkin tulisi pohtia kaupungistumista tai inhimillistä kaupungistumista – siis kaupunkipolitiikkaa. Toiseksi tulisi

pohtia kaupunkiseutuistumista eli maankäytön, asumisen, liikenteen, palveluiden ja elinkeinojen yhteen sovittavaa kehittämistä. Kolmanneksi tulisi pohtia kiertotaloutta laajassa merkityksessä, onhan infrastruktuurimme luonnonvarojemme yksi olomuoto. Neljänneksi tulisivat yksilöiden, ympäristön ja kiinteistöjen oikeudet, jotka ovat julkisten prosessien (ja talouden) velvollisuuksia. Viidenneksi tulisi miettiä suunnittelun ja rakentamistavan vapautta ja vastuuta ulkoisvaikutuksineen.

Hard law – soft law

Hallitusohjelman otsikko on *Ratkaisujen Suomi*. Otsikon jälkeen hallitusohjelmatekstissä mainitaan sanat ”eettisesti kestävä tasapaino”.

Kiinnittäisin eettisen tasapainon etsinnässä huomiota käsitepariin hard law ja soft law, lainsäädäntö ja käytäntö. Kaikkea kehitystä emme voi järjestää alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän apparaateilla. Mutta missä ovat hallitusohjelman, hallituksen ja sitä palvelevan virkamiestoiminnan siiloissa ne soft law’n eli hyvän ympäristön käytäntöjen kehittämisen intentiot? Missä ovat tähän osoitetut rahat valtion talousarviossa?

Vuonna 1998 esimerkiksi hyväksyttiin valtioneuvostossa arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Se toimi useille alueille ja kunnille esimerkkinä niiden omien, rakennettua ympäristöä koskevien käytäntöjen kehittämisessä. Missä ovat Apolit nyt? Mitä enemmän panostamme käytäntöihin, sitä joustavampia ja muutosalmaimpia voimme olla.

Viime aikoina on kuulunut investointien edistäjien turhau-

LEENA ROSSI

Leena Rossi piti kirjoituksen aiheesta puheen Yhdyskuntasuunnittelun seuran tilaisuudessa 6.10.2016. Kuvassa ympäristöneuvos Pekka Normo alustaa lakimuutoksista.

tuneita mutta sitäkin painavampia puheenvuoroja siitä, että nimenomaan kaavoitus haittaa kaikkea. Arkkitehti ja Aalto-yliopiston dosentti **Anssi Joutsiniemen** mukaan kaavoituksella on kolme eri luonnetta. Se on suunnitteluinstrumentti, lainsäädännön ja oikeuksien kohdentaja sekä varallisuuden tae. Onko kaavoituksessa tärkeintä sujuvuus vai, kuten monessa kaupunkiliikennehankkeessa jo mietimme, toimintavarmuus?

Vapaavuori puolestaan kirjoitti oikeusjärjestelmämme piirteistä: on rikoksia ja rangaistuksia. Yhtä tärkeää hänen mukaansa on se, että lainsäädäntö on ennalta ehkäisevää. Kaavoituksella onkin jo kaavojen sisältövaatimusten puitteissa nimenomaan voimakas ennalta ehkäisevä tarkoitus.

On toivottu, että julkisen vallan tulisi hellittää ja väistyä. Tämä tarkoittaisi sitä, että yksityisen sektorin tulisi ryhdistäytyä ja huolehtia kuntoon toimintansa eettinen perusta. Kun yksityinen hanke on hyvissä käsissä, lupaprosessi on helppo nakki. Jos se on huonoissa, liian monissa tai ei kenenkään käsissä, hitaus tulee ja tappaa.

On sanomatta selvää, että osaamisen voimin hommat hoidetaan hyvin lainsäädännön muutoksissakin. Pidetään siis huolta osaamisesta ja sen kehittämisen jatkuvuudesta.

Ja mikäli hallituksen kaavoituspolitiikka harmittaa, äänestäkää seuraavissa vaaleissa viisaammin.

Leena Rossi
SAFAn puheenjohtaja

Telling Textile Stories

Interior.Architecture.Hospitality

TAPAHTUMAPAIKKA Frankfurt am Main, messukeskus. Yli 2.850 näytteilleasettajaa ja 350 projektisisustamisen ammattilaista.

TÄSTÄ ON KYSE Ainutlaatuinen tilaisuus arkkitehteille, sisustussuunnittelijoille ja hotelleille löytää parhaat kumppanit sisustusprojekteihin.

SINUN ROOLISI Vaihda näkemyksiä ja kokemuksia toisten ammattilaisten kanssa. Tee elämysmatka trendien äärelle Heimtextilin Theme Park EXPLORATIONS-näyttelyyn ja inspiroidu "Hospitality"-alueella kauden 2017/2018 trendimaailmasta.

Lisätietoja ja messuliput
www.heimtextil.de/contract
info@finland.messefrankfurt.com
Puh. 040 544 5577

heimtextil

10–13.1.2017
tiistai–perjantai

 messe frankfurt

Kaupunkien kehittämisen muuttuvat tarpeet

Lokakuun Rakennusfoorumissa pohdittiin, miten digitalisaatio, kehittyvät säädökset ja muuttuvat tarpeet vaikuttavat kaupunkien kehittämiseen.

Tilaisuuden aluksi Rakennustietosäätiön yliasiamies **Matti Rautiola** kertoi lyhyesti Kiinteistö- ja rakentamisfoorumin, ministeriöiden ja kuntien yhteisestä KIRA-digihankkeesta. Hallituksen kärkihankkeen tavoitteena on vauhdittaa kiinteistö- ja rakentamisalan digitalisaatiota ja luoda maaperää uudelle liiketoiminnalle. Osahankkeita ovat tiedonhallinnan harmonisointi ja säädöspohjan uudistaminen sekä käytännön kokeiluhankkeet ja pilotit.

Metropoliseuran puheenjohtaja ja RAKLIn kehitysjohtaja **Erkki Aalto** kysyi johdantopuheenvuorossaan, minkälaista elämää varten suunnittelemme kaupunkejamme. Tilatarpeet, tilojen käyttö ja tilakonseptit muuttuvat, kun noin kolmannes työstä saattaa siirtyä tietokoneiden tehtäväksi. Myös liikkuminen on murroksessa: ihmisten lisäksi liikkuvat palvelut, tavarat ja tieto, konkreettisina esimerkkeinä itseohjautuvat autot, jakamistalous ja yhteiskäyttö sekä hybridipalvelut.

Norminpurku vauhdissa

Rakennusneuvos **Matti Vtilo** ympäristöministeriöstä valotti lainsäädännön ja julkisen ohjauksen kehitystarpeita. Hallitusohjelman mukaisesti tärkeänä tavoitteena on norminpurku, kärkinä säädösten perkaaminen, turhan sääntelyn purkaminen ja tarvittavien säädösten uudistaminen. Myös lupa- ja valitusprosesseja sujuvoitetaan.

Osa kevennystyöstä on jo tehty: Maakuntakaavojen vahvistamisesta on luovuttu ja poikkeamistoimivalta siirretty kunnille. Kaavoituksen ja rakentamisen lupien sujuvoittamista koskeva ehdotus oli lausuntokierroksella kesän aikana. Ehdotuksesta saatiin ennätyselliset 180 lausuntoa. Eniten kriittistä palautetta annettiin kaupan laatuluokitusta ja suuryksikkökoon nostoa koskevista ehdotuksista sekä ELY-keskusten roolia ja valitusoikeutta koskevista ehdotuksista.

Norminpurun osalta valmistelussa ovat valituslupamenettelyn muuttaminen kattavaksi, esteettömyysasetuksen tarkistaminen ja niin sanotun yhden luukun periaatteen luominen.

Valituslajin muuttamisesta kunnallisvalituksesta hallintovalitukseksi kaavoitus- ja rakentamisasioissa luovuttiin, kun selvisi, että muutos pikemmin pidentää kuin lyhentää valitusten käsittelyä.

Puheenvuoronsa lopuksi Vtilo suuntasi katseen tulevaisuuteen. Suunnittelujärjestelmää haastavat toisaalta kasvun ja keskittymisen hallinta, toisaalta hiipuvien alueiden elinvoiman säilyminen. Hallinnollisten rajojen sijaan pitäisi kiinnittää huomiota toiminnallisiin alueisiin. Staattisten suunnitelmien sijaan tulisi pyrkiä nopeaan reagointikykyyn. Digitalisaatio arkipäiväistyy, mutta pysyykö julkinen sektori matkassa?

Kaupunkimallit avuksi

Digitalisaation etenemisestä kertovat 3D-kaupunkimallit, joita monet kaupungit rakentavat yhdessä ohjelmistokehittäjien kanssa. Voidaan puhua jopa digiloikasta, kun mallien avulla yhdistetään tietokoneavusteinen karttatuotanto, kaavojen piirtäminen ja havainnollistaminen, paikkatietoon perustuvat tietokannat, tietomallipohjainen rakennussuunnittelu ja sähköiset vuorovaikutusmenetelmät.

Karttatuotantoyksikön päällikkö **Mirja Metsälä** Espoon kaupungilta avasi puheenvuorossaan kaupunkimallien kehittämistä ja kertoi, kuinka malleja voidaan käyttää suunnitteluun, havainnollistamiseen ja vuorovaikutukseen. Niitä voidaan hyödyntää myös rakentamisessa, ylläpidossa ja omaisuuden hallinnassa sekä liiketoiminnassa ja kehitystyössä. Parhailaan Espoossa etsitään mallien ylläpitoon sopivaa tietopankki- tai projektipankkiohjelmää.

Metsälä korosti ylläpidon merkitystä. Rakentajat on veloitettava toimittamaan valmiiden rakennusten ja infrarakenteiden mallit tietomallipankkiin. Tilaaajan roolina on varmistaa omien vaatimusten huomioiminen ja laadukas lopputulos. Hyvä malli auttaa valvomaan kohteen laatua suunnittelusta toteutukseen. Sitä voidaan hyödyntää myös liiketoiminnassa: Espoo on mukana 6Aika-hankkeessa, jossa kehitetään kaupunkimalleista avoimia kehitysalustoja.

Aviapolis kehittyä kaavarunkotyössä

Hierarkkinen suunnittelujärjestelmä ei pysty aina vastaamaan nopeasti muuttuviin tarpeisiin. Yleiskaavapäällikkö **Mari Sii-**

SUUNNITELMIA VOIDAAN
HAVAINNOLLISTAA KAUPUNKIMALLIEN
AVULLA YHÄ TEHOKKAAMMIN, JA
KESKEISET KUMPPANIT VOIDAAN
KYTKEÄ SUUNNITTELUUN MUKAAN
ESIMERKIKSI TEHOKKAALLA
KAAVARUNKOTYÖLLÄ.

Havainnollistus Kivenlahden tornista ympäristöineen.

vola kertoi Aviapoliksen suunnittelua esimerkkinä käyttäen, miten Vantaalla kaavarunkoja käytetään kuroma-
an umpeen yleiskaavan ja asemakaavan välistä kuilua.

Kaavarunko on yleiskaavan ja asemakaavan väliin sopiva ei-juridinen suunnitelma, jonka laadintaprosessi on kaavaa joustavampi. Se on vuorovaikutteinen suunnittelutyö, jossa haastetaan eri alueen toimijat alueen kehittämiseen. Kaavoituksen työmäärä tai kesto ei välttämättä ole osayleiskaavaa kevyempi, mutta vuorovaikutteisen prosessin ja kumppanuuksien myötä suunnittelussa päästään lähemmäksi toteutusta kuin perinteisessä hierarkkisessa suunnittelussa.

Aviapoliksen kaavarunkoa alettiin laatia, koska oli tarve tarkastella aluetta samanaikaisesti eri kaavatasoilla yleispiirteisestä yksityiskohtaiseen. Kaavarunkotyössä luodaan yhteinen tahtotila, joka ohjaa jatkosuunnittelua ja hankekehitystä. Juridista ohjausvaikutusta kaavarungolla ei ole, vaan rinnalle tarvitaan asemakaavoja ja sopimuksia. Aviapoliksen lisäksi kaavarunkoja on Vantaalla työn alla Hakunilassa ja Myyrmäessä.

Aviopolis on lentokentän kyljessä voimakkaasti kasvava 35 000 työpaikan ja 18 000 asukkaan alue, jonka Kehärata kytkee kiinni kaupunkiin. Alueella on paljon kauppiaita ja julkisia palveluita, mutta keskus on vielä täsmämentymättä. Suunnittelun

tavoitteena on tehdä autokaupungista käveltävän kokoinen kaupunki, joka olisi ekologisesti ja kulttuurisesti kestävä. Eri kulkumuotojen tulisi olla kilpailukykyisiä ja liikumisratkaisujen innovatiivisia. Alueen ydin säilyy työpaikkakaupunkina, jonka keskeinen vetovoimatekijä on lentokentän läheisyys.

Puheenvuorojen jälkeen käyty keskustelu kulminoitui vuorovaikutukseen. Suunnitelmia voidaan havainnollistaa kaupunkimallien avulla yhä tehokkaammin, ja keskeiset kumppanit voidaan kytkeä suunnitteluun mukaan esimerkiksi tehokkaalla kaavarunkotyöllä. Kaupunkilaisten näkökulmasta luottamusta ei kuitenkaan synny, ellei kansalaisten, virkamiesten ja poliittisten päättäjien välinen keskusteluyhteys toimi. Esimerkiksi Helsingin yleiskaavatyössä on järjestetty paljon erilaisia vuorovaikutustilaisuuksia, työpajoja ja sähköisiä kommentointimahdollisuuksia. Silti asukkaille on jäänyt tunne, että on kuultu mutta ei kuunneltu.

Anne Jarva

kaavoituspäällikkö, Hyvinkää

Lue lisää: www.kirafoorumi.fi,

www.norminpurku.fi, www.6Aika.fi, www.aviapolis.fi

Uusia keinoja kaupunki-kehittämiseen

Miksi yhteiskehittely (co-creation) on tärkeää kaupunkien kehittämisessä, minkälaisin keinoin se onnistuu, ja mihin se voisi tulevaisuudessa johtaa? Näitä kysymyksiä mietittiin syyskuussa järjestetyssä *Better Cities Together* -seminaarissa.

Osana Helsinki Design Weekiä Helsingin kaupungintalolla pohdittiin kaupunkien kehittämisen uusia keinoja. Tilaisuuden avasi Helsingin kaupungin ensimmäinen muotoilujohtaja, syyskuussa tehtävänsä aloittanut **Anne Stenros**. Hän totesi, että se, mitä kaupungin hallinnossa ja suunnitteluvirastoissa päätetään, vaikuttaa suoraan siihen, miten kaupunkilaiset käyttävät kaupunkia tulevaisuudessa. Siksi käyttäjälähtöisyyden, palvelumuotoilun ja osallistavuuden merkitys on huomattu myös hallinnossa. Uutta ei voi syntyä, jos ei kokeile, ja kokeilulle onkin tilausta määräys- ja byrokratiaviidakossamme.

Helsinki on muuttunut viime vuosina ruohonjuuritason toiminnan ansiosta elävämmäksi kaupungiksi, mutta vielä on tilausta määräysten karsimiselle. On mielenkiintoista nähdä, miten muotoilujohtajan palkkaaminen tulee näkymään Helsingin kehittämisessä.

Systemaattinen selkeys yhdistettynä leikkiin

Seminaarin pääpuheenvuorossa Tanskan Design Centerin toiminnanjohtaja **Runa Sabroe** kertoi keskuksen toiminnasta ja sen tavoista ratkoa urbaaneja haasteita. Sabroe korosti sitä, että samalla kun kaupungista yritetään tehdä parempi paikka kaupunkilaisille, on siitä tehtävä parempi paikka myös yrityksille ja eri toimijoille. Hän painotti systemaattista lähestymistapaa toimintatapojen uudistamiseksi.

Innovaatiokeskeisessä yhteiskunnassa on hyvä muistaa, että innovaatiot eivät synny tyhjästä, vaan niiden taustalla on suuri määrä tutkimusta ja dataa. Arkkitehdin ja muotoilijan rooli onkin nimenomaan tulkita tietoa uuteen muotoon ja

”

UUTTA EI VOI SYNTYÄ, JOS EI KOKEILE,
JA KOKEILULLE ONKIN TILAUSTA
MÄÄRÄYS- JA BYROKRATIA-
VIIDAKOSSAMME.

Vasemmalla sivulla: Helsingin kaupungin uusi muotoilujohtaja Anne Stenros (keskellä) avasi ja lopetti seminaarin.

Oikealla: Kaupunkipyörä on tervetullut ja toimiva uusi liikkumisen muoto Helsingin keskustassa. Kaupunkipyöräverkko on kasvamassa: kesään 2017 mennessä pyörien ja pyöräasemien määrä kasvaa kolminkertaiseksi.

ANNAMARI LÖFGREN

ajaa tutkimus- ja suunnitteluprosessia oikeaan ja merkitykselliseen suuntaan. Sabroe kuitenkin korosti, että vaikka prosessi luotaisiin systemaattiseksi, ongelmaa on lähestyttävä käyttäjän näkökulmasta, ei systeemin. Muotoilun voima tässä kehittämisessä on nimenomaan siinä, että sen avulla tulevaisuus voidaan tehdä konkreettiseksi ja näkyväksi malleilla ja visualisoinnilla ja näin voidaan aloittaa helpommin keskustelu eri osapuolten kesken.

Tähän ajatukseen linkittyi myös Uusi kaupunki -kollektiivin **Inari Virkkalan** puheenvuoro, jossa hän kertoi kollektiivin suunnitteluprosessista. Prosessi perustuu osallistavaan suunnitteluun: työpajatyöskentelyyn paikallisten kanssa suunnittelukohteessa ja paikallisten haastatteluihin. Tuloksista tuotetaan konkreettisia malleja ja kuvia, joiden pohjalta keskustelu suunnitelmasta on helpompi aloittaa.

Virkkala korosti myös työpajatyöskentelyn suunnitteluun tuomaa iloa ja leikkisyyttä. Työpajatyöskentely tuntuu peliltä, jossa tavallinen kaupunkilainen huomaa yhtäkkiä suunnitteleensa jotain, kuin vahingossa. Kollektiivin työskentelyprosessi toimii hyvin juuri systemaattisen selkeän leikkisän kaavansa takia.

Luottaako vaistoon vai algoritmiin?

Kaupunkilaisen näkökulman keskusteluun toi suunnittelu-
maantieteilijä ja *From Rurban to Urban* -blogia pitävä **Timo Hä-**

mäläinen. Hän korosti sitä, että ruohonjuuritason innovaatiot ja toiminta voivat vaikuttaa siihen, miten kaupunkia tulevaisuudessa suunnitellaan. Tämä ajatus palasi Stenrosin avauspuheenvuoroon. Kaupunkikehittäminen voisi parhaimmillaan olla vastavuoroinen prosessi kaupunkilaisten ja hallinnon tai virastojen välillä.

Yksilön toiminnan merkityksestä puhui myös taiteilija ja tutkija **Mel Woods** Dundeen yliopistosta: yksilön valinta johtaa kollektiiviseen liikkeeseen, ja näin voidaan saada muutosta aikaan. Woods myös huomautti, että vaikka vaistoon luottaminen on epävarmaa, on se usein parempi vaihtoehto kuin algoritmiin luottaminen. Suunnittelijoiden tulisi säilyttää herkkyyttä ja tietoisuus ympäristöstä, jotta he voivat paremmin ymmärtää, luoda ja toimia paremman ympäristön puolesta.

Tavoitteena positiivinen yhteiskehittelyn kehä

Seminaarin lopussa paneelikeskustelussa painotettiin koulutuksen ja kaavoituksen merkitystä yhteiskehittelykulttuurin luomisessa. Molempia tulisi kehittää vastaamaan paremmin tulevaisuuden haasteisiin. Tampereen Hiedanrannan kehityspäällikkö **Reijo Väliharju** totesi tullessaan uransa aikana siihen tulokseen, että kaavoituksessa suunnitellaan ja määrittellään liikaa ja liian tarkasti, mikä johtaa päällekkäisyyksiin eikä jätä tilaa osallistumiselle ja ruohonjuuritason toiminnalle. Ornamon toiminnanjohtaja **Salla Heinänen** muistutti myös, että

kaupunkeja suunniteltaessa ei tule unohtaa pienempiä paikkakuntia.

Mikä sitten on arkkitehdin ja kaupunkisuunnittelijan mahdollinen rooli tulevaisuuden suunnittelussa? Arkkitehteillä olisi mahdollisuus, ja velvollisuuskin, integroitua monialaisiin työryhmiin ja olla luomassa uusia toiminta- ja suunnittelutapoja. Kuten puheenvuoroissakin nousi esiin, kouluttaminen, kaavoittaminen ja osallistaminen vaativat uusia toimintatapoja, jotta pystymme vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin. Tieto siitä, että voi osallistua ja vaikuttaa, innostaa molempiin, jolloin voi syntyä positiivinen yhteiskehittelyn kehä.

Seminaarista ei löytynyt suoria vastauksia asetettuihin kysymyksiin, mutta niihin ei kyetäkään vielä vastaamaan, sillä kaikki on vasta kokeiluasteella. Uutta kehitettäessä on kestävä epävarmuutta. Seminaarin parasta antia olivat ajatusten heräminen ja keskustelun avaaminen.

”

ON MIELENKIINTOISTA NÄHDÄ,
MITEN MUOTOILUJOHTAJAN
PALKKAAMINEN TULEE NÄKYMÄÄN
HELSINGIN KEHITTÄMISESSÄ.

Seminaarin järjestivät Ornamo, Grafia, ATL, SAFA ja Helsingin kaupunki yhdessä Aalto-yliopiston Design for Government -kurssin (osa Creative Sustainability -maisteriohjelman) kanssa. Tällaista yhteistyötä toivoisi näkevän laajemminkin uusien avauksien, toimintatapojen ja näkökulmien löytämiseksi.

Annamari Löfgren

Esimerkki kaupunkia elävöittävästä ruohonjuuritason toiminnasta: Pasilan konepaja-alueella toimiva kirpputori- ja tapahtumatila Konepajan Bruno on yhteisöllinen ja urbaani DIY-kulttuurikeidas, jonka toiminta saa toivottavasti jatkua.

ANNAMARI LÖFGREN

Arkkitehtuurikasvatuksen iltapäivän osallistujia

Tampereella uskallettiin uudistua

Ensimmäinen Tampereen design- ja arkkitehtuuriviikko, TADA, pidettiin elo-syyskuun vaihteessa. Uudistettu tapahtuma toimi ja kiinnosti.

Keväällä 2016 SAFA-palkinnolla palkittu Tampereen arkkitehtuuriviikko on vakiinnuttanut asemansa yhtenä vuoden keskeisimmistä arkkitehtuuritapahtumista kollektiivisuutensa, uudistumiskykynsä ja ennakkoluulottomuutensa ansiosta. Tänä vuonna tapahtuma järjestettiin yhteistyössä Design on Tampere -yhdistyksen kanssa, joka on järjestänyt Tampereen designviikkoa lähes samanaikaisesti Tampereen arkkitehtuuriviikon kanssa jo usean vuoden ajan.

Ensimmäisellä kerralla muotoilijoiden ja arkkitehtien yhteistyöllä saavutettiin aikaisempaa laajempi yleisö ja tehostettiin organisaatiota. Erityisen syvällistä alojen välistä vuorovaikutusta ei syntynyt, mutta kalustemuotoilusta, sisustussuunnittelusta ja palvelumuotoilusta löytyvä yhteinen rajapinta luodaan seuraavina vuosina.

Mainioita esimerkkejä saumattomasta muotoilun yhdistämisestä arkkitehtuuriin ovat **Alvar Aallon** elämäntyö ja jугendin aikaiset tavoitteet rakennuksesta kokonaistaideteoksena. Kurottavaa riittää, kun tiedetään, että nykyaikainen rakennus on lähinnä kokoelma suurin piirtein mielekkääseen järjestykseen koottuja rakennustuotteita. Sen kasaamiseen osallistuu yleensä kymmenien asiantuntijoiden ja muiden osallisten joukko, jonka keskinäinen vuorovaikutus tyydyttää harvoin.

Rajoja vetämässä

Vuoden 2016 teema oli rajat. Teemaa lähestyttiin muotoilussa, taiteessa, arkkitehtuurissa ja kaupunkisuunnittelussa tilallisenä, visuaalisena ja toiminnallisena elementtinä sekä kulttuurien, tieteen ja hallinnon rajoina. Järjestelyjen aikana kävi ilmi, että keskustelu rajoista ei ole aiheellista pelkän poliittisen tilanteen vuoksi, vaan se on aina läsnä oleva suunnittelun peruskysymys.

Rajojen määrittely on yksi keskeisistä suunnittelijan tehtävistä. Se alkaa suunnittelualan rajauksesta tai kohderyh-

Søren Nielsen.

MARIA KAPINEN

JENNI HOLMA

Ulkoilmänäyttelyn rakenteet ovat Atte Aaltosen ja Hannes Teräsvuoren kilpailuvoiton tulosta.

KESKUSTELU RAJOISTA EI OLE AIHEELLISTA PELKÄN POLIITTISEN TILANTEEN VUOKSI, VAAN SE ON AINA LÄSNÄ OLEVA SUUNNITTELUN PERUSKYSYMYKS.

män määrittelystä. Muuttuvassa maailmassa rajat kuitenkin kyseenalaistetaan jatkuvasti, ja jopa perinteisen viivapiirustuksen merkitys vähenee digitalisoituvassa suunnittelu-ympäristössä. Kaupunkisuunnittelu on yhä kollektiivisempää työtä, jossa yksinkertaiselta näyttävällä rajaviivalla on katsojasta riippuen useita erilaisia merkityksiä ja jännitteitä.

Rajoja ylittämässä

Viikon päätapahtuma on aina *Architecture and Cities in Transition* -seminaari, johon saapuu vuosittain monisatapäinen yleisö ympäri Suomen. Tämänkertaisen seminaarin monipuolinen ja ansioitunut esiintyjäkaarti kertoi osaltaan rajat-teeman monimerkityksisyydestä.

Monille suomalaisillekin tutun tanskalaisen Vandkunsten-toimiston **Søren Nielsen** esitteli toimistonsa työtapoja, joiden ennakkoluottomuus ja tinkimättömyys kelpaavat esikuvaksi kaikille. Vandkunsten-toimistossa sosioekonomiset rajat ja niiden ylittäminen ovat innovatiivisen arkkitehtuurin paikka.

Intialainen **Sheila Sri Prakash** puolestaan osoitti maansa ensimmäisenä naispuolisena arkkitehtitoimiston perustajana, mitä voi saavuttaa, kun ylittää monet hyödyttömät sukupuoli-normien ammatti-identiteetille asettamat rajat. Maailman-kuulun kaupunkitutkijan ja teoreetikon **Nikos Salingarosin** kritiikki itseensä viittaavaan järjestelmään sulkeutuneista arkkitehteista jätti tuskin yhtäkään kuulijaa kylmäksi. Toisaalta Salingarosin tarjoama uusurbanismin kallellaan oleva sääntö-joukkokaan ei vaikuttanut kovin avoimelta ratkaisulta.

Elämyksiä kokemassa

Tapahtuman jälkeen ulkomaalaisille esiintyjille järjestettiin Alvar Aalto -ekskursio. Kierrokselle osallistuivat Sheila Sri Prakash ja Søren Nielsen puolisoineen sekä asiantuntijana professori **Panu Lehtovuori**. Reitti kulki Tampereen, Seinäjoen ja Alajärven kautta Jyväskylään ja sieltä Helsinkiin. Matkalla yövyttiin kesäaunolla Lappajärven rannalla, missä saunominen ja auringonlasku saivat ulkomaalaiset vieraat haltioituneiksi.

Nielsen totesi ekskursion todella muuttaneen hänen arkkitehtuurikäsitystään, sillä vasta syvällinen tutustuminen Aallon töihin todellisessa ympäristössä sai hänet tajuamaan, kuinka rentoja, leikkisiä ja improvisoituja Aallon työt ovat. Itselleni puolestaan konkretisoitui, millainen pääoma suomalainen kulttuuriperintö ja luonto ovat: niitä kannattaa hyödyntää häpeilemättä, jos haluaa tarjota ulkomaalaiselle vieraalle elinikäisiä muistoja.

Tämän vuoden tapahtuma oli edellisiin verrattuna hyvin erilainen mutta uudistushenkinen, virkistävä ja monella tavalla onnistunut. Erityisen ilahduttavaa oli huomata, kuinka salit täyttyivät pienemmissä tilaisuuksissa, kuten arkkitehtuurikasvatusta, jälleenrakennuskauden arkkitehtuuria ja julkista taidetta käsittelevissä seminaareissa. Ulkoilmänäyttely yhdellä Suomen vilkkaimmista kaduista oli pomminvarma veto. Kävi-jämäärillä mitattuna arkkitehtuuriaiheet tapahtumat jäivät designtapahtumien rinnalla marginaaliin monipuolisesta ohjelmasta huolimatta, joten arkkitehtuurin tunnetuksi tekemisessä on vielä sarkaa. Nähdään siis Tampereella ensi vuonna!

Tuomo Joensuu

Docomomo Lissabonissa

**Docomomon 14. kansainvälinen, nelipäiväinen kongressi järjestettiin syyskuun alussa Lissabonissa. Suur-
tapahtumassa oli runsas joukko arkkitehteja ja taide-
historioitsijoita myös Suomesta.**

Modernin arkkitehtuurin suojele- ja asiantuntijajärjestö Docomomo on vakiinnuttanut asemansa merkittävänä kansainvälisenä toimijana, ja sen piiriin haetaan jatkuvasti myös uusia kansallisia osastoja. Tämänkertaiseen kongressiin osallistui vahva suomalaisedustus – osa toimi luentosessioiden järjestelijöinä ja puheenjohtajina, osa oli esittelemässä kongressin teemaan *Adaptive Reuse* eri näkökulmista liittyviä tutkielmiaan ja osa oli kuulijoina.

Kongressi pidettiin tarkoitukseen oivallisesti sopivassa rakennuksessa, Calouste Gulbenkianin säätiön komeassa kongressikeskuksessa, jonka yhteydessä on myös kirjasto, kirjakauppa ja taidemuseo. Arkkitehtien **Alberto J. Pessoa, Pedro Cid** ja **Ruy Jervis d'Athouguia** suunnittelema rakennuskokonaisuus vihittiin käyttöön 1960-luvun lopulla. Kokonaisuuteen kuuluu erottamattomasti rakennuksia ympäröivä, vehreä puisto, jonka suunnittelivat maisema-arkkitehdit **António Viana Barreto** ja **Gonçalo Ribeiro Telles**.

Painavaa asiaa

Ensimmäisten aamupäivien esityksissä käsiteltiin monipuolisesti Lissabonin laajaksi muotoutunutta ja monipuolisesti kerrostunutta kaupunkirakennetta ja maisema-arkkitehtuuria, mikä toimi samalla mainiona opastuksena eri puolilta maailmaa saapuneille kuulijoille. Muiden muassa **João Luís Carrilho da Graça** esitteli kaupungin syntysijoille São Jorgen linnoukseen suunnittelemaansa – varsin kiinnostavaa ja tauoillakin keskustelua herättänyttä – arkeologisten kaivausten museota.

Kongressin luento-ohjelma oli runsas, kun pääpuhujien esitysten ohella pidettiin lähes kolmekymmentä alateemaan jaettava luentosessiota ja kuusi keskustelutilaisuutta. Sessioiden teemat olivat Docomomon jäsenten ehdottamia ja vetämiä, ja suomalaisaktiivisuudesta kertoo myös se, että peräti kolme johti suomalaiskollega. **Aino Niskasen** sessiossa pureuduttiin teollisuusalueiden muutoksiin, **Tapani Mustosen** aiheena oli-

JONAS MALMBERG

Winfried Brenne.

JOOSE RANTASALO

Ana Tostoes (vas.) ja Maija Kairamo.

JONAS MALMBERG

Gare do Oriente rautatieasema (Santiago Calatrava).

São Jorgen arkeologisia kaivauksia.

SESSIOIDEN TEEMAT OLIVAT
DOCOMOMON JÄSENTEN
EHDOTTAMIA JA VETÄMIÄ, JA
SUOMALAISAKTIIVISUUDESTA KERTOO
MYÖS SE, ETTÄ PERÄTI KOLMEA JOHTI
SUOMALAISKOLLEGA.

Gulbenkianin säätien kongressikeskus.

JOOSE RANTASALO

vat modernismin innovatiiviset rakennuskokeilut, ja **Timo Tuomi** johdatteli kulttuurikäyttöön muutettujen suurten kokonaisuuksien teemaan.

Kaikkiaan kongressissa pidettiin noin 130 parikymmenminuuttista esitelmää, jotka oli haarukoitu yli 500 ehdotuksesta. Kuulijat joutuivat valikoimaan neljästä yhtäaikaisesta sessiosta. Onneksi kaikki esitykset oli painettu artikkeleina jyvään, runsaan kahden kilon painoiseen kongressijulkaisuun, jonka sai heti ilmoittautumisen yhteydessä – ja jonka kuultiin jopa aiheuttaneen harmaita hiuksia pelkän käsimatkatavarankanssa matkanneille.

Reipasotteisia restaurointeja

Kunkin session päätöksenä kuultiin mielenkiintoisia kysymyksiä, ja keskustelut jatkuivat samoihin aiheisiin perehtyneiden kollegoiden välillä myös tauoilla. Kansainvälisen tapahtuman yksi tärkeistä annesta ovatkin juuri tällaiset keskustelut ja samalla syntyvät kontaktit tutkijoiden ja suunnittelijoiden kesken.

Saksalainen **Winfried Brenne** esitteli ikonisten funkis-kohteiden restaurointeja ja tutkimuksia Dessauissa, Bernaussa ja Berliinissä. Unescon maailmanperintöluetteloon nostettujen berliiniläiskerrostalojen alkuperäisiä, varsin monipuolisia värityksiä ja muita ratkaisuja oli tutkittu huolellisesti ja julkaistu kattavissa korjausoppaissa. Rakennusperintöön oli muutoinkin hänen hankkeissaan suhtauduttu kiinnostavan systemaattisesti ja jopa matemaattisesti – saksalaisella tarkkuudella. Lopputuloksena oli usein monien itäsaksalaisten, melko kovakouraistenkin, kerrostumien täsmällisiä poistamisia ja alkuperäisiä ratkaisuja palauttaneita korjauksia.

Seminaarin päätösluentona **Adam Caruso** esitteli arkkitehtitoimistonsa Caruso St Johnin sangen reipasotteisia restaurointeja ja peruskorjauksia. Lennokas luento oli epäilemättä seminaarin mieleenpainuvimpia, ja osa hankkeista herätti jopa ristiriitaisia tuntemuksia. Vahvoja uusia kerrostumia oli luotu muun muassa Lontooseen niin Tate Britaniin kuin Newport Street Galleryyn. Kongressi päättyi suomalaisittain hienosti, kun **Maija Kairamo** palkittiin pyyteettömistä uurastuksistaan sekä modernin arkkitehtuurin että Docomomon hyväksi.

Jonas Malmberg

Kirjoittaja on Docomomo Suomi Finland ry:n hallituksen jäsen ja osallistui kongressiin esittelemällä Alvar Aalto -säätiossä laadittua Paimion parantolan säilyttämisen hallintasuunnitelmaa.

PÄÄSUUNNITTELIJAKOULUTUS 13

FISEn pääsuunnittelijoiden pätevydentoteamismenettelyn mukaiseksi täydennyskoulutukseksi hyväksytty Suomen Rakennusinsinöörin Liitto RILin, Suomen Arkkitehtiliitto SAFAn, Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL:n, Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA:n ja Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL:n yhteistyössä järjestämä pääsuunnittelijakoulutus.

KOULUTUKSEN HINTA

RIL:n, SAFAn, RIA:n ja RKL:n jäsenet 3 200 euroa + alv 24 %
ja muut 3 460 euroa + alv 24 %.

KOULUTUSPAIKKA

Helsinki

Viimeinen ilmoittautumispäivä koulutukseen on 7.3.2016.

ILMOITTAUTUMISET

[www.ril.fi/fi/koulutus/suunnittelijakoulutus/
paasuunnittelijakoulutus.html](http://www.ril.fi/fi/koulutus/suunnittelijakoulutus/paasuunnittelijakoulutus.html)

LISÄTIETOA

Tanja Sundberg, tanja.sundberg@ril.fi, 050 520 1168
Pia Selroos, pia.selroos@safa.fi, 041 528 2952

Koulutuksen suunnittelutoimikuntaan kuuluvat diplomi-insinööri **Jaakko Yli-Säntti**, hankesuunnittelupäällikkö **Jarmo Raveala**, rakennuslupapäällikkö **Solja Mäkelä**, toimitusjohtaja **Mikko Lahikainen**, arkkitehti **Tarmo Peltonen**, toimitusjohtaja **Kimmo Sandberg**, toimitusjohtaja **Hannu Järveläinen**, koulutusvastaava **Pia Selroos**, johtaja **Teemu Vehmaskoski** ja kehityspäällikkö **Aslak Liimatainen**.

OHJELMARUNKO

1. JAKSO
21.–22.3.2017
PS – Toimintakenttä
2. JAKSO
25.–26.4.2017
PS – Rakennushankkeessa
3. JAKSO
16.–17.5.2017
PS – Korjausrakennushankkeessa
4. JAKSO
22.–23.8.2017
PS – Henkilökohtaiset valmiudet
5. JAKSO
19.–20.9.2017
PS – Erityiskysymyksiä

LISÄTIETOJA JA TARKEMPI KOULUTUSOHJELMA

www.ril.fi • www.safa.fi

Miguel Rodríguez Cruz.

Kaupunki elävänä oppimisympäristönä

Arkkitehtuurin tiedotuskeskuksen järjestämä *Lapset kaupungissa* -seminaari nosti parrasvaloihin lapset ja nuoret ympäristön käyttäjinä ja suunnittelun osapuolina.

Seminaari kokosi syyskuussa suuren joukon opettajia ja taidekasvattajia sekä lastenkulttuurin ja arkkitehtuurikasvatuksen toimijoita WeeGee-talolle Espooseen. Luennot ja puheenvuorot avasivat näkökulmia kaupunkiin arkkitehtonisena kokonaisuutena ja elävänä oppimisympäristönä sekä loivat katsauksen arkkitehtuurikasvatuksen ja osallistamisen käytäntöihin.

Työpajoissa otettiin tuntumaa seminaarin tapahtumapaikkaan ja sen toimintaan. WeeGee-talon vaikuttava arkkitehtuuri, Espoon modernin taiteen museon *Kosketus*-näyttely ja Futuro-talo toivat kokonaisuuteen oman elämyksellisen lisänsä.

Päivän ohjelman avasi Dortmundin yliopistossa työskentelevä arkkitehti **Päivi Kataikko**, joka on Lasten ja nuorten arkkitehtuurikoulu Arkin inspiroimana perustanut Saksaan yleisivistävän arkkitehtuurikoulun JAS – Jugend, Architektur, Stadt. Verkostomuotoinen koulu tarjoaa arkkitehtuurikasvatusta eri puolilla maata. Luova toiminta nivoutuu aina ympäristöön, ja siinä painottuu kaupunkisuunnittelua koskevan tiedon välittäminen sekä osallistumiseen ja vaikuttamiseen tarvittavien taitojen kartuttaminen.

Puheenvuoroja hyvistä kokemuksista

Puheenvuorojen sarjan käynnisti arkkitehtuurin läänintaiteilija **Eeva Astala** Taiteen edistämiskeskukselta. Hän kertoi arkkitehtuurikasvatuksen tavoitteista ja peilasi niitä tänä syksynä

voimaan astuneiden ala- ja yläkoulujen uusien opetussuunnitelmien perusteiden haasteisiin ja mahdollisuuksiin.

Arkkitehtuurikoulu Arkin rehtori **Pihla Meskanen** puolestaan avasi valokuvien avulla lasten ja nuorten oivaltavia havaintoja arkkitehtuurista ja kaupungista. Kaavoitusarkkitehti **Eini Vasu** Oulun kaupungin yhdyskunta- ja ympäristöpalveluista jakoi kokemuksia Puisto-projektista, jossa neljäsluokkalaisten ideat ja valinnat ovat jalostuneet osaksi toteutuvaa puistohanketta.

Omassa puheenvuorossaan Suomen ympäristöopiston kouluttaja **Heli-Maija Nevala** esitteli, miten *Pelissä yhteinen kaupunki* -koulutusohjelma luo vuorovaikutusta kaupunkisuunnitteluun ja monialaista oppimista kouluun. Tanssija-koreografi **Jaakko Simola** päätti puheenvuorojen sarjan runollisella esityksellään paikan kehollisesta kokemisesta välittömästi kaupunkitilassa.

Työpajoissa opittiin kokemalla

Arkkitehtuurikasvatuksen asiantuntija **Jaana Räsänen** Arkkitehtuurin tiedotuskeskuksesta siirsi ajatukset seminaarin toiminnalliseen osioon julkistamalla *Kaupunkiagentit*-työpajapaketin. Sillä kannustetaan kaikkia lasten ja nuorten kanssa työskenteleviä käyttämään erilaisia kaupunkitiloja oppimisen ympäristöinä ja muokkaamaan niitä tarpeidensa mukaan väliaikaisin keinoin. Räsänen seminaarityöpajassa eläydyttiin WeeGee-talon arkkitehtuuriin aisti- ja tilanrajausharjoituksin sekä pohdittiin, minkälaisia arkkitehtuurikasvatuksen polkuja niiden kautta avautuu opetukseen.

Arkkitehtuurikoulu Arkin johtava opettaja **Niina Hummelin** opasti siirtymään tilan havainnoinnista sisä-, piha- ja katutilo-

Jaana Räsänen työpajassa eläydyttiin aisti- ja tilanrajausharjoituksiin.

jen sekä mielentilojen rakentamiseen pienoismalleina, valmiita aihioita hyödyntäen. Päivi Kataikko teetti ryhmällään mielikuvakarttoja urbaaneista kulkureiteistä ja johdatteli niiden avulla pohtimaan havaitsemisen ja kokemisen yksilöllisiä eroja.

Jaakko Simola kannusti ja innosti ryhmänsä eläytymään **Aarno Ruusuvuoren** arkkitehtuuriin kehollisesti, tanssin ja liikkeen voimin. Muotoilija **Reija Pasanen** avasi työpajassa valotaiteen ja guerilla-valaistuksen saloja.

Roskaa rakastamalla syntyy uutta

Tapahtuman pääluennoitsijana oli arkkitehtien, muotoilijoiden ja taiteilijoiden muodostaman, espanjalais-brasilialaisen Basurama-kollektiivin **Miguel Rodríguez Cruz**. Basurama (tarkoittaa ”rakastaa roskaa”) osallistaa paikkasidonnaisissa työpajoissaan alle 99-vuotiaita lapsia ja nuoria oman ympäristönsä muokkaamiseen. Toteutukset eri puolilla maailmaa voivat olla hetkellisiä tilateoksia tai pysyvämpiä rakennelmia.

Työskentelyllään ryhmä haluaa herättää keskustelua kulu-

tusyhteiskunnan synnyttämistä jättevuorista. Samalla se kuitenkin painottaa luovaa ja leikkimielistä asennetta, jonka avulla jätteen luokitellusta materiaalista voi yhdessä tekemällä syntyä melkein mitä vain: elämyksellinen leikkipuisto auton renkaista, pelillinen jätteidenkäsittelyjärjestelmä festivaalialueelle, betonisesta sillasta roikkuva keinu, näyttävä joulukuusi pahvilaati-koista ja valoa siivilöivä tunnelmallinen katos muovipulloista.

Seminaarin päätteeksi tutustuttiin Cruzin ja hänen kollegansa **Angela Leon Hueten** järjestämän työpajan tuotokseen. Kahden päivän aikana ihan tavallisista käytetyistä muovikas-seista, läpinäkyvästä teipistä ja yhdestä tuulettimesta oli syntynyt Etelä-Tapiolan lukion oppilaiden käsissä **Matti Suurosen** Futuro-talon inspiroima elämyksellinen tila. Elävän oloisesti hengittelevässä kuplassa käytiin keskustelua muovikkasien edustamista erilaisista brändeistä ja hämmästeltiin ilmapirran voimaa.

Jaana Räsänen
Arkkitehtuurin tiedotuskeskus

Jaakko Simolan työpajassa arkkitehtuuria lähestyttiin tanssin ja liikkeen voimin.

Muovijäte elämykselliseksi tilaksi

Muovijäte muuttui elämykselliseksi tilaksi koululaisten käsissä, kun Basurama-kollektiivin jäsenet pitivät herättävän työpajan WeeGee-talolla Espoossa.

A rkkitehtien, muotoilijoiden ja taiteilijoiden muodostaman Basurama-kollektiivin **Miguel Rodríguez Cruz** ja **Angela Leon Huete** saapuivat Suomeen toteuttamaan työpajan Etelä-Tapiolan lukion oppilaiden kanssa. Kahden päivän aikana ihan tavallisista käytetyistä muovikasseista syntyi **Matti Suurosen** Futuro-talon inspiroimaa elämyksellistä arkkitehtuuria.

Toteutuksessa lähdettiin liikkeelle muovikassien keräyskampanjalla. Kasseja tarvittiin noin 800 kappaletta. Seuraava vaihe oli kassien auki leikkaaminen. Kaavojen piirtämisen jälkeen lukiolaiset pääsivät sommittelemaan kuplamaisen tilan sektoreita. Kun 12 sektoria ja pohjaympyrä oli teipattu yhteen, oltiin valmiita testaamaan pystytystä ilman rakenteita – ilman avulla. Lopulta päästiin nauttimaan paitsi elävän oloisesti hengittelevän kuplan ulkomuodosta myös sen sisätilasta, jossa muovikassien edustamat erilaiset brändit herättivät keskustelua ja yhden tuulettimen ilmavirran voima hämmästytti.

Vaikeaa aihetta lähestytään utopioilla

Miguel Rodríguez Cruz kertoi, että kollektiivi on hyvin kiinnostunut utopistisista hankkeista – ne ovat keino inspiroida tulevia sukupolvia. He käyttivät Futuro-talon ideaa, eräänlaista pop-asumisen prototyyppiä, keksiäkseen oppilaiden kanssa uusia mahdollisuuksia julkisen tilan luomiseen.

– Jos otamme vakavasti haasteen käsitellä uskomatonta määrää ihmiskunnan tuottamaa jätettä, meidän tulee miettiä utopioita. Leikki ja luominen yhdessä oppilaiden kanssa ovat loistava tapa tehdä tämä, Cruz totesi.

Kollektiivi pitää jätettä ja sen käsittelyä yhtenä nykyaikaisen kaupungin tärkeistä kysymyksistä.

– Jätteessä on kyse muustakin kuin kaupungin toimintojen ylijäämästä. Jäte on läsnä kaikissa kaupungin tuotantoprosesseissa. Tavoitteenamme on luovan ja leikkisän työpajan avulla tutkia näitä prosesseja työpajan osallistujien kanssa.

Helsingistä Basuraman matka jatkui kohti Pietaria.

Jaana Räsänen

KUVAT: ANGELA LEON HUETE

ammattipäivä 2016

ajankohtainen
helsingissä
verkossa
ilmainen

SAFAn jäsenille

23.11.2016

muuttuva lainsäädäntö

www.safa.fi

KOTIMAA

MARRASKUU

27.–29.10.2016

Arkkitehtuuritutkimuksen päivät

Tampereen teknillinen yliopisto, Tampere.
8. kertaa järjestettävien päivien teema-
na on Architecture and Experience Now.

• www.atut.fi

28.10.2016

Resilient – Maisema-arkkitehtipäivä

Finlandia-talon Helsinki-sali, Manner-
heimintie 13 E, Helsinki.

MARK juhlii 70-vuotista taivaltaan. Kan-
sainvälisen Resilient Landscape -teemai-
sen seminaarin jälkeen nostetaan juhla-
malja Teurastamon kellohallissa, jossa
myös nimetään kunniajäsenet sekä pal-
kitaan vuoden maisema-arkkitehtuuri-
teko. Ilmoittautuminen.

• www.m-ark.fi

1.11.2016 klo 15.45–18.00

Pätkiikö? Matkaviestinten
kuuluvuus rakennuksissa

Sähkötalon Aalto-auditorio, Runeber-
ginkatu 1 A, Helsinki.

Marraskuun Rakennusfoorumissa poh-
ditaan, millaisia ongelmia matkaviestin-
ten ääni- ja datayhteyksissä on. Mistä ne
johtuvat? Voidaanko kuuluvuusongel-
mat ratkaista ja ehkäistä?

• www.rakennustieto.fi

1.11.2016 klo 16.00–18.30

Kansalaisaktivismi ja kaupunki-
suunnittelu – case LKH

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Lisää kaupunkia Helsinkiin -ryhmä edus-
taa uudenlaista kansalaistoimintaa,
jonka toimintatavoista ja vaikutusval-
lasta esiintyy vaihtelevia käsityksiä sekä
kansalaisten että kaupunkisuunnittelun
ammattilaisten parissa. Avoimessa kes-
kustelutilaisuudessa lisätään ymmärrys-
tä sekä LKH-ryhmästä että uusista kan-
salaistoiminnan muodoista yleisesti.

• laituri.hel.fi

16.11.2016 klo 13.00–17.00

Mistä leipä lähtee?

Urban Mill, Betonimiehenkuja 3 E, Espoo.
Yhdyskuntasuunnittelun rekrytointimes-
sut tulevat taas. Tervetuloa kuulemaan
yhdyskuntasuunnittelun ajankohtaisista
tuulista, tapaamaan työnantajia kun-
nista ja konsulttimaailmasta sekä tutus-
tumaan alan järjestökenttään.

• www.yss.fi/rekrymessut

23.11.2016 klo 13.00–17.00

Ammattipäivä

Aalto-yliopiston Nokia-sali, Runebergin-
katu 14–16, Helsinki.

Ammattipäivä on kerran vuodessa jäse-
nistölle järjestettävä maksuton täyden-
nyskoulutustilaisuus. Ensimmäinen Am-
mattipäivä järjestetään teemalla muut-
tuva lainsäädäntö. Tilaisuudessa käsitel-
lään rakentamiseen ja maankäyttöön
vaikuttavia lainsäädäntöhankkeita.

• www.safa.fi

–24.11.2016

Hands-on-työpajat kouluille

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Meidän rantareitti -työpajassa perehdy-
tään Hakaniemenrannan suunnitteluun
yhdessä arkkitehdin kanssa ja Selfie Lab
-tunneilla valmistetaan tuokiokuvia Hel-
singistä. Työpajat on suunnattu nuorille.

• laituri.hel.fi

NÄYTTELYT

MARRASKUU

–29.10.2016

Helsingin korttelieläimet

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Näyttelyssä voi tutustua Helsingin mie-
lenkiintoiseen piirteeseen, keskustan
kortteleihin, jotka on nimetty eläin- ja
kasvilajein (ja yksi taruelennon mu-
kaan). Näyttely valottaa ilmiön taustoja
ja tarinoita.

• laituri.hel.fi

–20.11.2016

Making Places

Alvar Aalto -museon Galleria, Alvar Aal-
lon katu 7, Jyväskylä.

Näyttely tarkastelee taiwanilaisen arkkitehtitoimiston Fieldoffice Architects'n
kädenjälkeä ja ihmislähtöistä tekemisen
kulttuuria. Toimiston kiinnostavimmat
projektit esitellään pienoismallein, pii-
rustuksin, valokuvin ja tekstein.

• www.alvaraalto.fi

27.10.–26.11.2016

Paperitiikerit – toteutumattomia
maisemia

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Näyttely nostaa esille toteutumattomia
maisema-arkkitehtuurisuunnitelmia.
Esillä on viime vuosikymmenten visioita
julkisiin ulkotiloihin.

• laituri.hel.fi

31.10.–12.11.2016

Töölönlahden saunat

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Aalto-yliopiston arkkitehtiopiskelijat
ideoivat julkisia saunoja Töölönlahdelle.
Esillä on opiskelijoiden ehdotuksia puu-
lämmitteisiksi ja puurakenteisiksi ranta-
saunoiksi, jotka voisivat olla vuokratta-
vissa pienten seurueiden käyttöön.

• laituri.hel.fi

ULKOMAAT

MARRASKUU

–31.10.2016

Aino Aalto – Architect and Designer

Galleria A4, Tokio, Japani.

Näyttely esittelee Aino Aallon työtä ark-
kitehtina, muotoilijana ja valokuvaaja-
na ja asettaa hänet itsenäiseen rooliin.

• www.a-quad.jp

–27.11.2016

Venetsian biennaali

Venetsia, Italia.

Arkkitehtuuribiennaali järjestetään nyt
15. kerran. Teemana on Repoting from
the Front. Pohjoismaiden paviljongissa
on esillä näyttely In Therapy: Nordic
Countries Face to Face.

• www.labiennale.org

Hyödynnä jäsenetusi!

SAFAn jäsenenä saat lukuisia
etuja: säännöllisesti ilmestyvät
julkaisut kotiin kannettuna, edul-
liset osallistumismaksut SAFAn
tilaisuuksiin ja koulutuksiin, mah-
dollisuuden vuokrata edullisesti
SAFAn kiinteistöjä, oikeusturva-
vakuutus jne.

SAFAn jäsenenä saat myös
Akavan yhteisen jäsenedut.fi-pal-
velun alennukset käyttöösi. SA-
FAn jäsenkortilla saat muun muas-
sa seuraavia alennuksia:

- Alessi shop –10 %
- Artisaani –10 %
- Artek –10 %
- Callidus –10 %
- Finnish Design Shop –10 %
- Hotelli Helka –10 %
- Lundia –10 %

NÄYTTELY

VÄRIKÄÄMPI, ILOISEMPI, HENOSTUNEEMPI 1960-luvun suomalaista arkkitehtuuria 12.10.2016–19.2.2017

Muistatko ne värit? Entä mustavalkoisen arkkitehtuurin? Arkkitehtuurimuseon syysnäyttely tempaa kävijän arkkitehtuurimatkalalle 1960-luvun Suomeen.

1960-lukua leimasivat suuret yhteiskunnalliset ja kulttuuriset muutokset. Suomessa elettiin kaupungistumisen aikaa. Maata rakennettiin vauhdilla. Teollinen massatuotanto uudisti modernistista arkkitehtuuria. Hallintokeskukset, kulttuurirakennukset, betonikirkot, koulut, yliopistot ja muut julkiset rakennukset antoivat konkreettisen muodon uudelle hyvinvointivaltiolle. Autoistuminen toi mukanaan mittavan lähiörakentamisen ostoskeskuksineen.

Näyttely avaa 1960-luvun arkkitehtuurin teemoja, visuaalisia erityispiirteitä ja estetiikkaa. Samalla se kutsuu tarkastelemaan aikakauden yhteiskunnallisia näkökulmia ja esittelee arkkitehtuurin keskeisiä tekijöitä. "Rakentamisen hulluina vuosina" luotiin arkkitehtuuria, joka ei jätä ketään kylmäksi.

KUVAKILPAILU

#60sBeauty

Lähetä meille yksityiskohta 1960-luvun kohteesta
www.60-luku.fi/60sbeauty

Useat 1960-luvun rakennuksista ovat muuttuneet vuosikymmenten aikana erilaisten laajennusten ja korjaustöiden seurauksena. Etsimme nyt aitoja yksityiskohtia 1960-luvun arkkitehtuurista eri puolilta Suomea. Jaa meille ottamasi kuva 1960-luvun yksityiskohdasta Twitterissä tai Instagramissa hashtagilla #60sBeauty. Osallistu 16.2.2017 mennessä. Pääpalkintona hotelli yö kahdelle Hotel Rantapuistossa Helsingin Vuosaarella.

OHJELMISTO

Näyttelyn ohjelmisto vie kävijän 1960-luvun rakennuksiin ja kaupunginosiin kuukausittain vaihtuvien teemojen mukaisesti. Ohjelma päivittyy osoitteessa: www.60-luku.fi/ohjelmisto

LOKAKUU 2016

Teema: 1960-luvun kulttuurikeskusta tänään
Esimerkkikaupunki: Seinäjoki

Lauantai 29.10. kello 14 Arkkitehtuurikävely Alvar Aallon kulttuurikeskustassa Seinäjoella

Lähtö: ilmoitetaan myöhemmin. Näyttelytuottaja Juho Haavisto Arkkitehtuurimuseosta keskustelee 1960-luvun keskustasta ja sen nykyisistä haasteista Seinäjoen kaupunginarkkitehti Jussi Aittoniemen kanssa. Yhteistyössä: Seinäjoen kaupunginkirjasto-maakunta-kirjasto ja Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo. 10/5/0€

Lauantai 29.10. kello 14 Kävelykierros Helsingin Myllypurossa kirjailija Tomi Kontion kanssa

Lähtö: Mediakirjaston edestä
Osoite: Kiviparantie 2, 00920 Helsinki
1960-luvun elämyksellisillä kävelyillä arkkitehtuuria avataan tiedon ja kokemuksen kautta. Myllypurossa omia kokemuksiaan alueesta kertoo kirjailija Tomi Kontio. Arkkitehtonisesta asiantuntemuksesta vastaa museon edustaja. 10/5/0€

MARRASKUU 2016

Teema: Betoni
Esimerkkikaupunki: Kouvola

TIESITKÖ?

Arkkitehtuurimuseo on Museokortti-museo. Voit tukea museon toimintaa ostamalla Museokorttisi meiltä.

Korkeampaa, mutta miten?

”Miksei niihin Jätkäsaaren tai Kalasataman taloihin pantu saman tien enemmän kerroksia?” Tätä esitetään usein ratkaisuksi, kun Helsingissä on puhe asuntopulasta tai yleiskaavaehdotuksesta. Korkeammasta on tullut poliittisesti korrektimpi NIMBY: älkää rakentako tänne vaan rakentakaa korkeampaa, jonnekin muualle.

”

JÄTKÄSAAREEN ON NOUSSUT OSITTAIN 20-KERROKSIINEN HOTELLI. MITEN SE JUHLII VERTIKAALISUUTTAAN?

tseen edistyksellisinä pitävien mielestä on purettava se heidän mielestään naurettava normi, että asunnon ikkunasta pitäisi näkyä kaistale taivasta. ”Kyllä ihmiset mielellään ottaisivat pimeänkin kämpän, jos saisivat sen halvemmalla. Lisää kaupunkia!”

Näinkö helppoa se on?

Tarkoittaako korkea rakentaminen sitä, että tavallisten talojen päälle vain pinotaan lisää kerroksia? Vai olisiko kyseessä kokonaan eri rakennustyyppi? Miksi Waldorf Astorian, Dakotan ja World Trade Centerin kaksoistornit, Chrysler Building, Seagram Building tai CitiCorp ovat ikonisia, mutta Montparnassen torni varoittava esimerkki?

Suomessa ei ole korkean rakentamisen perinnettä muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Ajatellaan vaikka Hotelli Tornia, **Erkki Kairamon** Itäkeskuksen tornia ja monia kirkkoneja, esimerkiksi Mikael Agricolan kirkkoa ja Kallion kirkkoa. Ne ovat ottaneet ympäristöstään poikkeavasta korkeudesta kaiken irti.

Entä nyt? Jätkäsaaren on noussut osittain 20-kerroksinen hotelli. Miten se juhlii vertikaalisuuttaan? Kertooko se taistelustaan painovoiman lakia vastaan vai lyhyhistykö mykkänä kuorman alle? Käykö se vuoropuhelua naapurustonsa ja rantaviivan kanssa? Heijastuuko paikan henki sen väreissä ja materiaaleissa? Millaista julkista kaupunkitilaa se luo ympäril-

leen? Miten se kohtaa maanpinnan ja ojentaa käden **Sonckin** makasiinille? Piirtääkö se pilven reunaa herkällä siveltimellä vai tylpällä huopakynällä?

Reilu vuosikymmen sitten joukko safalaisiakin taisteli Herzog & de Meuronin hienoa hotellisuunnitelmaa vastaan Katajanokan rannassa. Olisiko se ollut pahempi ympäristörikos kuin Jätkäsaaren hotelli? Voi viisaat naiset ja miehet, miltä kailta olisimmekaan säästyneet, ellette olisi ampuneet risti-hotellia alas!

Opetetaanko missään Suomen yliopistossa pohtimaan korkean rakentamisen erityispiirteitä? Osaamisen puute ei koske vain pääkaupunkiseutua. Joka ikiseen kylään ja kaupunkiin halutaan nyt torni, viimeisimpänä tapauksena Lahden kömpelö hotellikaava veden äärellä.

Oma talo oli Chryslerille, Seagramille ja CityBankille osa niiden brändiä. Nyt anonymit liikerakennukset ovat globaalien kiinteistösiirtäjien salkuissa ja tilat vuokrataan sieltä, missä se on edullisinta. Hotelliketjutkin vaihtavat jatkuvasti omistajaa, Hiltonit, Sheratonit ja Holiday Innit. Liikerakennusten identiteetti ei enää kasva yrityskulttuurista, vaan se on rakennettava erikseen.

Kaarin Taipale

Kirjoittaja on tekniikan tohtori, helsinkiläinen kaupunkitutkija.

ReCoTech meetup @SLUSH 30.11.2016 Real Estate - Construction - Technology

8:00–8:30 ReCoTech Breakfast

8:30–10:00 Morning Session

Stefan Engeseth (of Sharconomics)
Overview of the ReCoTech market and its potential

Case studies

ReCoTech pathways for SLUSH

10:00 SLUSH Opening ceremony @Messukeskus

25% discount on SLUSH tickets with registration

13.00-14:30 ReCoTech speed Meetings (book a time)

13.00-16:00 Afternoon session by Hesa-SAFA

Hesa-SAFA & Helsinki CDO Anne Stenroos
welcome guests

**Spatial Analytics – New Ways of
Understanding Architecture**

Daniel Davis / WeWork New York

Architect, Lead Researcher at WeWork, PhD in
computational design

Sustainable urban futures, a systemic view
Idil Gaziulusoy, Assistant professor, Aalto

M.Sc. in Industrial Design, Ph.D. in Sustainability
Science and Engineering

Robotics & Manufacturing

Annie Locke Scherer, KTH, Stockholm

M.Arch, M.Sc ITECH (integrative technologies
and architectural design research)

Augmented Reality in Built Environment

Jufo Peltomaa, co-founder, Immersal Ltd

16:00-18:00 Workshops & Wrap-up Cocktails

18:00 Afterparty @ MOW

Pikku Roobertinkatu 9

Time: Wed, 30th November 2016

Place: Conference Restaurant Vaunu
Ratapihantie 9, Helsinki

Registration: www.ReCoTech.fi

Contact: hesasafa@safa.fi, +358 415 165 658

Price: Free (discount on Slush tickets)

**ReCoTech: Real Estate & Construction
Technology Meetup** is an official side event of
SLUSH, the world-renowned start-up confer-
ence in November. ReCoTech is organized by
Rakli, Newsec, Green Building Council and
HESA-SAFA. HESA-SAFA invites architects &
students of architecture to network & bring the
architects' know-how to the multi disciplinary
event - in the spirit of SLUSH!

The afternoon seminar, with workshops relat-
ed to the talks, is focused on new innovations
and future design solutions in architecture and
urban planning. The speakers are architects,
researchers, entrepreneurs and designers, who
are invited to talk about the technologies that
are offering new possibilities for the planning
of built environment.*

RECOTECH Real Estate
and
Construction
Technologies

HESA-SAFA

*All changes possible

KUVAT: TARJA NURMI

Museoarkkitehtuuri nousukiidossa Virossa

Viron uusi kansallismuseo Tartossa vihittiin käyttöön syyskuussa poikkeuksellisen juhlallisesti.

Viron kansallismuseosta järjestettiin noin kymmenen vuotta sitten arkkitehtuurikilpailu, jonka voittaneet **Dan Dorell, Lina Ghotmeh ja Tsuyoshi Tane** (DGT Architects) olivat silloin kaikki alle 30-vuotiaita. Museo päätettiin sijoittaa yliopistokaupunki Tarttoon.

Voittanut kilpailuehdotus on nerokas: entisen sotilaslentokenttäalueen kiitoradasta nousee jopa 355 metriä pitkä ja 70 metriä leveä uusi viisto pinta, rakennuksen teräsrakenteinen katto. Varsinainen sisäänkäynti on kaupungin keskustan suunnalla, ja toinen sisäänkäynti on kiitoradan puolella. Sisäänkäyntikatos toimii myös musiikkiesitysten ja performanssien paikkana.

Uusi kansallismuseo, Eesti Rahva Muuseum (ERM), vihittiin käyttöön juhlallisesti. Yleisölle se avattiin lokakuun ensimmäisenä päivänä, ja tunnelma oli korkealla. Avajaisissa oli valtionjohtoa, diplomaatteja, Tarton yliopiston ja muiden yliopistojen edustajia sekä suuri joukko kutsuvieraita. Ennen kaikkea

paikalla oli vaativassa projektissa mukana olleita ihmisiä – ja tietenkin hyväntuuliset arkkitehdit. Koko avajaisjuhla runsaine ohjelmineen televisioitiin suorana lähetyksenä, joten heidän kasvonsa ehtivät tulla yleisölle tutuiksi. Tarton kaduilla useat ihmiset olivat jopa pysäyttäneet ja tulleet kiittämään hienosta rakennuksesta – varmasti hunajaa suunnittelijoiden korville.

Rakennuksesta heräsi kilpailun jälkeen voimakas julkinen keskustelu, mutta arkkitehdit kertoivat sen olleen projektille ja prosessille suorastaan eduksi. Virolaisista arkkitehteista saattoi tuntua karvaalta, että voitto meni kolmea eri kansallisuutta edustaville nuorille pariisilaisille. Taidemuseo Kumun, toisen kansallisesti merkittävän rakennuksen, kilpailuvoittohan tuli Suomeen, **Pekka Vapaavuoren** silloin varsin pienelle toimistolle.

Betonia säästelemättä

Noin 35 000 kerrosneliömetrin laajuisessa museossa on muun muassa muutama päänäyttely, tyylikäs myymälä, kirjasto, auditorio ja teatteri sekä upea ravintola ja kahvila. Viro ylpeilee puurakentamisen osaamisellaan, mutta tämän rakennuksen

KUVIOITUUN LASIVAIPPAAN
KÄÄRIYTYVÄ BETONIRAKENNUS ON
KOKO BALTIAN ALUEEN SUURIN JA
NYKYAICAISIN MUSEORAKENNUS.

Lina Ghotmeh, yksi suunnittelijoista, televisiohaastattelussa.

osalta betoni oli alusta asti ainoa oikea materiaali. Kuitenkin muun muassa kirjastossa ja myymälässä on käytetty paljon kaunista puuta pehmentämään yleisvaikutelmaa. Koska myös sillaksi muotoutuva rakennus on betoninen, näyttelyarkkitehtuurissakin on mukana betoni – museon hahmottamista helpottavat ”kartat” ovat betonisia pöytämaisia suuresineitä.

Silmiinpistävintä on tilallinen anteliaisuus, joka tulee vastaan heti sisäänkäyntikatoksen alla ja lämpiötiloissa. Korkeimmillaan sisätilat ovat 14 metriä korkeat. Tilakokemus kuitenkin tiivistyy kuljettaessa vanhaa kiitorataa ja sen puoleista sisäänkäyntiä kohti. Avointa tilaa jäsentävät noppamaiset suuret betoniset laatikot, joilla on myös kattoa kannattava tehtävä. Niiden uumenista löytyy rauhallisempia näyttelytiloja.

Kuvioituun lasivaippaan kääriytyvä betonirakennus on koko Baltian alueen suurin ja nykyaikaisin museorakennus. Se kokooa tiloihinsa Viron kipeänkin lähihistorian. Esineistössä mennään niihin aikoihin saakka, jolloin maa asutettiin. Yksi suuri näyttelyosasto on kokonaan omistettu suomalais-ugrilaisille kansoille ja niiden kulttuureille ja esineistölle. Osasto kätkeytyy komean puisen kaksoisoven taakse ja painuu pääkerroksen alle.

Ei vain turistien houkutin

Museo sijaitsee avarassa maisemassa, joka aiemmin kuului Raadin suurelle kartanolle. Sen rakennusten raunioita on vielä alueella. Maisemointi on suurpiirteistä, ja iltaisin komeasti valaistu museorakennus lieene kauneimmillaan lumen ympäröidessä seutua.

Museon suurelleisyydestä on esitetty kritiikkiä siksi, että sen on moitittu olevan lähinnä turistien houkutin. Kritiikki on turhaa: avajaisissa aisti väkevästi sen, että virolaiset ovat ottaneet museon omakseen. Rakennus arkkitehtuureineen ja sisätiloineen edustaa kirkkaasti kansainvälistä tasoa, ja sen arkkitehtoninen ote on selkeä ja johdonmukainen – Tarttoon voi siis kyllä odottaa myös arkkitehtuuriturismia. Edullisesta hin-

nasta (1 600 euroa neliöltä) huolimatta siinä ei ole mitään sekundäärisen oloista. Myöskään henkilöstön tiloista, yleisölle näkymättömistä, ei ole tingitty. Avarista ja kauniista työhuoneista on upeat näkymät maisemaan.

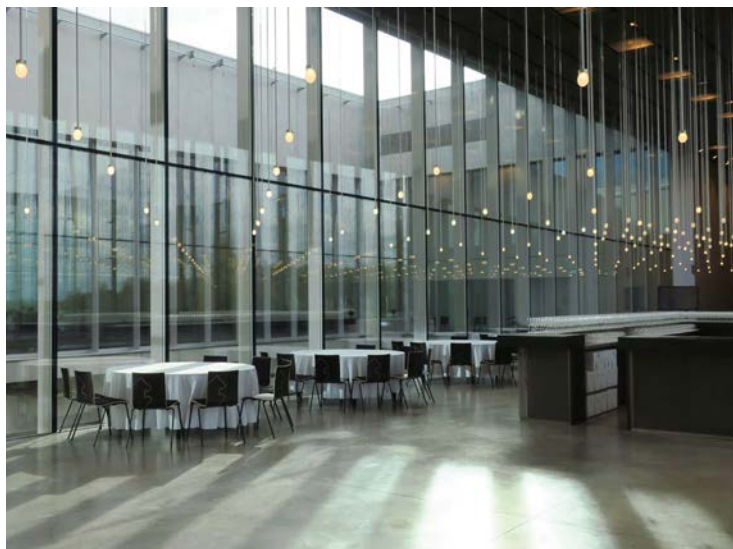
Valtava, maasta kohoava lasikiila on arkkitehtien omien sanojen mukaan allegoria Viron taas kukoistamaan nousevalle omalle historialle – ja tulevaisuudelle, jota kohti se dynaamisesti katsoo.

Tarja Nurmi

Lisätietoa:

www.dgtarchitects.com

www.erm.ee

Tarton designhostellista mallia Suomeenkin

Yliopistokaupungeissa on yleensä myös reppuretkeläisten kukkaroilille sopivia hostelleja. Ne ovat milloin minkäkinlaisia, joskus kelvollisia mutta joskus edelleen vain jonkinlaisia retkeilymajoja. Kuitenkin esimerkiksi Berliinissä on majapaikkoja, joiden taso on riittävä vaativaankin makuun ja joissa kaikki toimii, langattomia laajakaistoja ja pesukoneita myöten.

Tarttoon on entiseen stalinismin ajan rakennukseen uuden luovan toiminnan Aparaaditehas-keskuksen viereen avattu Hektor-niminen niin sanottu designhostelli. Omistajan ja arkkitehdin yhteistyö on ollut saumatonta, ja he ovat ensimmäiseksi matkustaneet tutkimaan uuden sukupolven majoitus-tiloja, etenkin juuri Berliinissä.

Idea hostellissa on, että kaikki tarpeellinen löytyy ja on toiminnallisesti kunnossa ja että saman katon alla on tarjota erilaisia ja eri tavoin hinnoiteltuja erikokoisia huoneita. Hektorista voi vuokrata ylimmän eli kolmannen kerroksen huoneen pidemmäksi aikaa, joten pelkän kesäsesongin varaan ei hostellin tarvitse jäädä. Nyt kun uusi ja arkkitehtuurinsa puolesta kansainvälisen tason kansallismuseo Eesti Rahva Muuseum on avattu, on Tarttoon odotettavissa matkalaisia ympäri vuoden.

Puhuttelee vaativaakin makua

Hektorin suunnittelusta on vastannut tallinnalainen KAMP Arhitektid, vastaavana arkkitehtina **Jan Skolimowski**. Yleisilme on raikas ja käytävätilojen osalta graafinen. Huoneet ovat valoisia ja selkeitä, ja yksi pitkä seinä on verhoiltu hyllyjen kiinnitykseen sopivin puupaneelien. Tekstiilit ovat valkoisia ja harmaita, ja valaisimet eri huoneissa vaihtelevat. Huoneiden lattiat ovat erivärisiä, turkooseja, pehmeän pinkkejä, vihreitä tai sinisiä. Huoneissa tai niiden yhteydessä on pieni musta ja teräksinen keittiöyksikkö. Kaikki on toimivaa, avaran tuntuista

ja mutkatonta. Yhteiskeittiö terasseineen puhuttelee vaativaakin makua, joten yhdessä matkustavilla on mahdollisuus myös laittaa ihan oikeaa ruokaa.

Rakennuksen pohjakerroksessa on kahvila-ravintolan keittiö ja aamiaishuone sekä joogasali, kuntosali, sauna ja pyykinpesuhuone. Aamiaishuone voi illalla toimia vaikkapa elokuvastalina. Vastaanotto sijaitsee kahvilan yhteydessä, ja kahvilalla on myös oma kadunpuoleinen terassi. Kahvilan takana on kirjastuhuone, jonka kiinteä kalustus on puuta ja muu kalustus, kuten sohvut ja pöydät, korkeatasoista virolaista muotoilua. Kaikkiaan majoittumaan mahtuu yli 200 asukasta.

Pakan sekoittajaa kaivataan Suomeenkin

Hostelli on hauska sekoitus Ikeaa ja huolella suunniteltuja yksityiskohtia. Ideana on ympäri vuoden toimiva, hotellin tasoinen majoitusrakennus, joka kelpaa myös aikuisen makuun. Kun asuin siellä pari yötä, pelmahti toisena iltana sisälle ryhmä uutta museota katsomaan tulleita pariisilaisarkkitehteja ja seuraavana päivänä ryhmä kiinalaisia suurine matkalaukkuineen.

Hektor on nimetty omistajan mustan saksanpaimenkoiran mukaan. Rakennuksen ulkoisesta olomuodosta johtuu myös sen maskuliinisvoittoinen tunnelma: ei rimssuja, ei höhrhöitä. Lajinsa ensimmäinen virolainen designhostelli on jo ehtinyt saada muotoilupalkintoja. Se ei ole ihme, sillä hintatasoon nähden paikka on erinomainen.

Hektorin kaltaisten majapaikkojen toivoisi tulevan Suomeenkin, sekoittamaan pakkaa. Matkalaiset tarvitsevat muuta kuin viiden tähden luksusta – hyvä ja oivaltava suunnittelu saisikin tuoda visuaalista iloa myös litteämmille kukkaroilille.

Tarja Nurmi

Lisätietoa: www.kamp.ee, www.hektorhostels.com

"COME AND FIND OUT WHERE THE WORLD IS HEADING
- AND ARCHITECTURE EDUCATION WITH IT"

"TULE SELVITTÄMÄÄN, MIHIN MAAILMA
- JA ARKKITEHTIKOULUTUS SEN MUKANA - ON MATKALLA"

11/11/2016 TÖÖLÖN KIRJASTO KLO 13-17

arkkitehtikoulu2050

architecture school 2050

tapahtuma facebookissa / Arkkitehtikoulu 2050
o-safa@safa.fi

Oletko ollut opiskelijavaihdossa? Aiotko tehdä harjoittelun ulkomailla?

Auta kehittämään vaihto- ja harjoittelukäytäntöjä vastaamalla Opiskelija-SAFAn kansainvälistymiskyselyyn. Kyselyyn pääset osoitteessa my.surveypal.com/kv-kysely-2016.

Have you been in exchange or internship in Finland?

Participate in the survey involving international studies and internships by Opiskelija-SAFA on the website my.surveypal.com/kv-kysely-2016. Your response will be a great help in developing exchange and internship practices.

Pääset suoraan kyselyyn QR-koodilla /
Access to the survey with QR code!

Pohjoisen kaupungin valkea torni

Yhteisöllisyys ja ennakkoluulottomuus veivät Alt arkkitehdit voittoon Oulun Väkkyän opiskelijatornitalon arkkitehtuurikilpailussa.

Perinteikkäälle opiskelija-asuntoalueelle sijoittuvan kutsukilpailun järjesti Pohjois-Suomen opiskelija-asuntosäätiö (PSOAS). Kilpailuun kutsuttiin neljä arkkitehtitoimistoa: Arkkitehtuuritoimisto Seppo Valjus, Linja Arkkitehdit, Arkkitehtitoimisto Kanttia 2 ja Alt arkkitehdit.

Kilpailun kohteena oli Oulussa, Raksilan kaupunginosassa sijaitseva Väkkyän opiskelijakylä, jonka etelälaidalle, Raksilan urheilupuiston reunaan ja Pohjantien tuntumaan tuli suunnitella asuinkäyttöön 12-kerroksinen maamerkkirakennus. Alueen sijainti kaupunkirakenteessa on erinomainen, ja alueelle on tarve saada lisää opiskelija-asuntoja. Puistomainen väljyys on Väkkyälle tunnusomaista. Rakennusten keskelle jää vehmas ja laaja korttelipiha.

Ei pelkkä nukkumisaikka

Alueen nykyisen arkkitehtuurin tunnusomaisin piirre on punatiiliisyys. Kilpailijoiden materiaalivalintoja ei kuitenkaan rajoitettu, koska suunniteltava torni on jo korkeudeltaan ja massoitellultaan alueen yleisilmeestä poikkeava rakennustyyppi. Erityisen toivottavana pidettiin kestävän kehityksen toteutumista käytäntöön saakka sekä kokonais- että julkisivusuunnittelussa. Näin esimerkiksi uusien energiaa tuottavien materiaalien hyödyntämistä pidettiin tavoiteltavana.

Kerrostaloasumisen kehittäminen on tärkeä osa Väkkyän alueelle asetettuja tavoitteita. Kilpailussa toivottiin ideoitavaksi myös uudentyyppisiä opiskelija-asuntoratkaisuja. Asumisen laatua lisää asunnon yksityisen reviiirin kasvattaminen asunnon ulkopuolisiin yhteistiloihin. Rakennus ja asunnot ovat muutakin kuin pelkkä nukkumisaikka. Kilpailijoita kannustettiin ideoimaan uudentyyppisiä ratkaisuja tilan tehokkaaseen käyttöön. Kerroksia oli määritelty enintään 12. Pysäköinnin osalta kilpailualueelle tuli esittää rakenteellisen pysäköinnin ratkaisu.

Kilpailuohjelma kannusti kokeiluun

Kilpailutehtävä oli monitahoinen ja vaikea, joten ei ollut odotamatonta, että mikään ehdotus ei onnistunut kaikilla suunnittelutehtävän osa-alueilla ratkaisemaan kilpailun haasteita täy-

Voittajaehdotus Fantom

ITSE ASUNNOT OVAT
TILANKÄYTÖLTÄÄN TEHOKKAITA JA
ASUTTAVIA SEKÄ VALOISIA JA
MUUNNELTAVIA.

dellisesti. Yllättävästi moni ehdotuksista oli kovin tavanomainen ja edusti asuinkerrostalojen suunnittelun rutiineja, vaikka kilpailuohjelma kannusti muuhun. Niinpä palkintolautakunta korosti arvioinnissaan kunkin ehdotuksen perusidean ansioita, yhteisöllisyyttä ja kehityskelpoisuutta.

Palkintolautakunta valitsi yksimielisesti voittoon ja jatkosuunnittelun pohjaksi Alt arkkitehtien ehdotuksen *Fantom*. Lisäksi kunniamaininta annettiin Arkkitehtitoimisto Kanttia 2:n ehdotukselle 201.60.

Ehdotuksen *Uuno & Aino* ratkaisu ammentaa Vääkylän perinteestä ja historiasta. Selkeä, tiilinen massa on kuin vanhaan puuhun versonut uusi oksa. Ratkaisun liittyminen suoraan osaksi alueen rakennetta ja materiaaleja nähtiin kuitenkin hie-man rajoittuneeksi. Rakennuksen pohja on tehokas, mutta yhteisöllisyys ei lunasta tavoitteita.

Ehdotus *Harso* perustuu yksinkertaiseen, vähäeleiseen arkkitehtuuriin, jossa ulkoisen hahmon laatu lähtee materiaalista ja sen hyödyntämisestä. Punatiilen mahdollisuuksista materiaalina on saatu irti kerroksellisuutta ja kiinnostavuutta, mutta itse pohja on jäänyt kovin tavanomaiseksi asuntorakentamiseksi.

Kunniamaininnan saaneen ehdotuksen 201.60 ansioksi nousee reipas ja hienosti esitetty erilaisten asumisen konseptien soveltaminen. Parvelliiset asunnot ovat toimivia ja niiden variaatiot lystikkäitä. Mielenkiintoinen idea on se, että yksityinen tila minimoidaan ja yhteinen maksimoidaan. Ehdotuksen ulkoarkkitehtuuria tuomaristo piti kuitenkin sisätilojen konseptiin nähden vaisuna ja keskeneräisenä.

Vastakohtien vuoropuhelulla voittoon

Kilpailun voittaja *Fantom* nousi parhaimmista komean arkkitehtuurinsa vuoksi. Ehdotus on hallittu, ehjä kokonaisuus, jonka laatu heijastuu aina esitystekniikkaan saakka.

Vastakohtista syntyvä vuoropuhelu toimii ehdotuksessa hienosti, ja vaalea tiiliverhous, puu sekä julkisivun aukotus muodostavat kokonaisuuden. Asuntoihin esitetty parviratkaisu kasvattaa rakennuksen korkeutta ja parantaa sen mittasuhteita sekä tekee rakennuksesta riittävän korkean, jotta se toimii oikeana maamerkinä: pohjoisen kaupungin valkeana tornina.

Voittajaehdotus *Fantom*.

Kunniamaininnan saanut ehdotus 201.60.

Jakomäen sydän – Arkkitehtuurikutsukilpailu 15.12.2016 – 27.3.2017

Helsingin kaupunki järjestää ideakilpailun Jakomäen keskiosan kehittämistä ja palvelurakennuksesta yhdessä Jakomäen sydän -allianssin kanssa. Kilpailu noudattaa Suomen Arkkitehtiliiton sääntöjä.

Jakomäen päiväkot-, koulu- ja nuorisotoiminnoille on tavoitteena rakentaa uudet tilat, jotka palvelevat monipuolisesti myös erilaista asukastoimintaa. Alueelle haetaan myös uutta asuinrakentamista.

Kutsukilpailun hankintailmoitus julkaistaan 1.11.2016 TED-tietokannassa osoitteessa ted.europa.eu. Hankintailmoituksen liiteasiakirjat ja kilpailuohjelma ovat ladattavissa 1.11. alkaen osoitteesta www.tilakeskus.fi.

Avoim seminaari kilpailusta kiinnostuneille 15.11.2016 klo 13 info- ja näyttelytila Laiturilla (Narinkka 2 Kamppi, Helsinki) sekä verkossa: www.periscope.tv/ksvhelsinki

Lisätietoja kilpailusta:
kilpailusihteeri Hilla Rudanko, jakomaensydan@gmail.com

Jakomäen
ALLIANSSI

 Helsingin kaupunki

NCC

optiplan

VALVONTA
KONSULTIT

Palkitut

Voittaja: Fantom

Alt arkkitehdit

Tekijät: **Antti Karsikas, Kalle Vahtera, Tuomas Niemelä, Ville-Pekka Ikola**

Kunniamaininta: 201.60

Arkkitehtitoimisto Kanttia 2

Tekijät: **Johan Lindfors, Juha Nissinen, Anna Pekkarinen, Sanna Pääkkönen, Hannu Rytty**

Muut ehdotukset

Uuno & Aino

Arkkitehtuuritoimisto Seppo Valjus

Tekijät: **Sampo Valjus, Antti Kujala, Mari Kokkoneva, Noora Puustinen, Sonja Immonen**

Harso

Linja Arkkitehdit

Tekijät: **Esa Paajanen, Ville Niskasaari, Aki Markkanen, Anniina Valjus, Veli-Pekka Ranta, Aino Telama, Lauri Vuojala, Pipsa Penttinen** (projektikoordinaattori)

Kaupunki valaistuu

Senaatti-kiinteistöjen järjestämässä Valossa-kilpailussa laadittiin valaistusideasuunnitelmat, joilla korostettaisiin kohderakennusten ominaisuuksia innovatiivisella valonkäytöllä.

Senaatti-kiinteistöt juhlistaa Suomen 100-vuotista itsenäisyyttä valaisemalla merkittäviä rakennuksia. Valaistusratkaisut jäävät pysyväksi osaksi kaupunkikuvaa, tuomaan valoa ja vireyttä pimeisiin vuodenaikoihin.

Parhaiden valaistusideoiden löytämiseksi Senaatti-kiinteistöt järjesti yleisen ideakilpailun, jossa kilpailukohteina olivat Kansallismuseo, Oopperatalo, Arkkitehtuurimuseon ja Designmuseon kokonaisuus sekä Pasilan virastokeskus. Kilpailuun saatiin yhteensä 38 ehdotusta.

VOITTAJAKSI VALIKOITUI EHDOTUS **GRANIITTI**, JOSSA KANSALLISMUSEON Torni ja PÄÄSISÄÄNKÄYNTI ON SAATU HOUKUTTELEVAKSI JA HELPOSTI HAVAITTAVAKSI.

Ehdotetut valaistusratkaisut saivat kohdistua rakennuksen ulkokuoreen, sen ympäristöön tai olla itsenäisiä valoteoksia. Ratkaisujen toivottiin hyödyntävän nykyajan teknologiaa ja olevan ekologisesti kestäviä. Niiden toivottiin myös kestävän aikaa ja antavan valoa pimeään vuodenaikaan. Niiden piti olla tarvittaessa muunneltavia eri tilanteisiin kohteiden tarpeiden mukaisesti.

Kansallismuseo esiin

Kansallismuseon havaittavuus on keskeisestä sijainnista huolimatta ongelmallinen. Erityisesti pääsisääntäytymään tulisi olla kutsuva ja antaa selkeä viesti sekä rakennuksesta että ajan-kohtaisista näyttelyistä tai tapahtumista.

Joissakin ehdotuksissa keskityttiin rakennuksen arkkitehtuurin yksityiskohtiin. Toisissa idea perustui laajempien kokonaisuuksien ja seinäpintojen valaisemiseen. Kohde koettiin vaikeaksi: museon torni on Helsingin kaupunkikuvassa tunnistettava maamerkki. Kansallismuseolla on historiallisen rakennuksen rajoitukset mutta lisäksi hetkellinen vapaus niistä (näyttelyn avajaiset, näyttelyinfo, erityistapahtumat).

Voittajaksi valikoitui ehdotus *Graniitti*, jossa Kansallismuseon torni ja pääsisääntäytymä on saatu houkuttelevaksi ja helposti havaittavaksi.

Oopperatalon etuaukio kutsuvaksi

Oopperatalon kilpailuohjelmassa annettuja lähtökohtia olivat kutsuvuus, lumous, lämpö, avoimuus ja monimuotoisuus. Valaistuksen tulee palvella erilaisia tilanteita arkivalaistuksesta esitys- ja ensi-iltatilanteeseen.

Oopperatalossa on kaksi yhtä tärkeää sisäänkäyntiä, jotka molemmat kaipaavat korostamista. Mannerheimintien ja Helsinginkadun kulmassa sijaitsevan sisäänkäyntiaukion kutsuvuutta toivottiin varsinkin pimeänä aikana parannettavan. Etuaukion pimeys on kaikkineen ongelma. Parhaissa ehdotuksissa huomioitiin kilpailutehtävän täsmälliset tavoitteet laajasti.

Voittajaksi valittiin kokonaisvaltainen ja monipuolinen ehdotus *Diiva*. Se mahdollistaa arjen erottamisen normaalista esityksestä ja juhlasta.

Ehdotus *Festivo* lunastettiin. Massiivinen pihaprojisointi tuo sisäänkäyntiaukiolle käyttäjän kaipaamaa korostusta ja huomiota.

Museoista luonteva pari

Arkkitehtuurimuseo ja Designmuseo muodostavat pienen korttelin rakennusparin. Molemmilla rakennuksilla on oma identiteetti sekä arkkitehtonisesti että sisällöllisesti. Nykyisellään kummankaan rakennuksen julkisivuja ei ole valaistu. Rakennukset sijaitsevat havaittavuuden kannalta eriarvoisesti: Designmuseo melko vilkkaan kadun laidassa näkyvillä, Arkkitehtuurimuseo vähemmän vetovoimaisessa kohdassa kaupunkitilaa.

Kilpailuehdotuksissa rakennusparia käsiteltiin luontevasti kokonaisuutena joko korttelin ulkopuolelta tai sisäpihalta, millä saavutettiin houkuttelevuutta ja korttelin aktivoitumista pimeään aikaan. Kukaan kilpailijoista ei esittänyt sisäänkäyntialueiden vahvaa korostamista.

Voittajaksi valittiin ehdotus *Kylmästä lämpimään*, joka sitoo korttelin yhteen ja erottaa sen ympäristöstä. Ratkaisu toimii talvikaudellakin hyvin, eikä vastaavaa ole toteutettu aiemmin Helsingissä.

Pasilan virastokeskuksesta jatkokilpailu

Virastokeskuksen lähiympäristöön Keski-Pasilaan tulee lähivuosina keskittymään alueen luonnetta oleellisesti muuttavaa uudisrakentamista. Virastokeskus sijaitsee rai-deliikenteen kannalta paraatipaikalla.

Valaistusehdotusten kirjo vaihteli koko julkisivun valopesuista pienipiirteiseen valopisteiden tai -viivojen käyttöön. Mikään esitetystä ehdotuksista ei sellaisenaan täyttänyt täysin palkintolautakunnan odotuksia eikä noussut selväksi voittajaksi. Muutamassa ehdotuksessa toiveiden mukaisten tulosten ainekset ovat olemassa.

Pasilan virastokeskuksesta ei jaettu palkintoja, vaan päätettiin järjestää jatkokilpailu, johon kutsutaan neljä palkintolautakunnan parhaaksi arvostelemaa ehdotusta. Jatkokilpailu on kutsukilpailu. Virastokeskukselle varattu palkintosumma ja kaksi lunastusta jaetaan jatkokilpailun jälkeen. Palkintolautakunta koki virastokeskuksen Pasilan alueen tulevan kehityksen ja kohteen näkyvyyden kannalta tärkeäksi ja jatkokilpailun arvoiseksi kohteeksi. Jatkokilpailuun valittujen ehdotusten kehittämiseksi palkintolautakunta antaa lisäohjeet.

Ehdotukselle *Mansikkapaikka* päätettiin kuitenkin antaa kunniamaininta.

Marjut Kauppinen

”

VOITTAJAKSI VALITTIIN KOKONAIS-
VALTAINEN JA MONIPUOLINEN
EHDOTUS *DIIVA*. SE MAHDOLLISTAA
ARJEN EROTTAMISEN NORMAALISTA
ESITYKSESTÄ JA JUHLASTA.

”

VOITTAJAKSI VALITTIIN EHDOTUS
KYLMÄSTÄ LÄMPIMÄÄN, JOKA SITOO
KORTTELIN YHTeen JA EROTTAA SEN
YMPÄRISTÖSTÄ.

Arkkitehtuurimuseo ja Designmuseo: Dare to fail.

Pasilan virastokeskus: Mansikkapaikka.

Palkintolautakunta

Kilpailun järjestäjän nimeämät jäsenet: **Jari Sarjo**, toimitusjohtaja, Senaatti-kiinteistöt, puheenjohtaja; **Anni Sinnemäki**, apulaiskaupunginjohtaja, Helsingin kaupunki; **Päivi Kärkkäinen**, pääjohtaja, Suomen Kansallisooppera; **Juhani Kostet**, pääjohtaja, Museo-virasto; **Juulia Kauste**, johtaja, Arkkitehtuurimuseo; **Jukka Savolainen**, johtaja, Designmuseo; **Tarja Ervasti**, valotaiteilija; **Antti Kuronen**, insinööri, Suomen Valotekninen Seura ry.; **Jari Auer**, arkkitehti, Valtion taideteostoimikunta.

SAFAn nimeämä jäsen: **Marjut Kauppinen**, arkkitehti.

Sihteerit: **Janne-Pekka Niininen**, rakennuttajainsinööri, Senaatti-kiinteistöt; **Jyrki Tiensuu**, arkkitehti, Groop & Tiensuu Arkkitehdit.

Palkitut

Oopperatalo: Diiva

Valoa Design

Tekijät: valaistussuunnittelija TeM **Roope Siirainen**, sisustusarkkitehti SIO **Tuula Lepistö**, valaistus-suunnittelija AMK **Marko Kuusisto**, valaistus-suunnittelija AMK **Paulina Blomström**, sähköinsinööri AMK **Olli Juutila**, artonomi AMK **Heli Nurmi**

Arkkitehtuurimuseo ja Designmuseo:

Kylmästä lämpimään

Sito

Tekijät: maisema-arkkitehti MARK **Suvi Saastamoinen**, maisema-arkkitehti MARK **Niina Meronen**, DI (sähkötekniikka) **Martti Paakkanen**, teollinen muotoilija TaM **Mikko Rikala**

Kansallismuseo: Graniitti

Valoa Design

Tekijät: valaistussuunnittelija TeM **Roope Siirainen**, sisustusarkkitehti SIO **Tuula Lepistö**, valaistus-suunnittelija AMK **Marko Kuusisto**, valaistus-suunnittelija AMK **Paulina Blomström**, sähköinsinööri AMK **Olli Juutila**, artonomi AMK **Heli Nurmi**

LUNASTUS

Oopperatalo: Festivo

WhiteNight Lightning

Tekijät: **Joonas Saaranen**, **Arto Heiskanen**

KUNNIAMAININNAT

Arkkitehtuurimuseo ja Designmuseo: Dare to fail

Työryhmä: **Simon Örnberg**, **Xiaoyu Chen**, **Jokke Katajamäki**, **Ari Kujala**

Pasilan virastokeskus: Mansikkapaikka

Valosuunnittelu HN

Tekijä: **Heli Nikunen**

Pasilan virastokeskus: jatkokilpailuun valitut ehdotukset

Pasila con Spirito, Värivuoto, LuminousFlux, Viiva

ARKKI
TEHTUURI
KILPAILUT

KILPAILUKALENTERI

YLEISET KILPAILUT

Jyväskylän Kankaan sydänkorttelit
Tampereen taidemuseo laajennus ja Pyynikintori

ALOITUS

1.9.2016
12/2016

SISÄÄNJÄTTÖ

1.12.2016
3/2017

SISÄÄN JÄTETYT YLEISET KILPAILUT

Seinäjoen Törnävän sairaala-alue
Kuopion soiva ja sykkivä sydän, 2. vaihe alkaa 14.11.
Tampereen Hiedanrannan kansainvälinen ideakilpailu
Suomenlinnan täydennysrakentaminen, suppea

2.5.2016
18.4.2016
26.4.2016
1.9.2016

26.8.2016
5.9.2016
21.9.2016
3.10.2016

KUTSUKILPAILUT

Lahden Hennalan alue
Oulun asemakeskus
Mountain Man Quarter, Otaniemi
Finavian konseptikilpailu
Kalasataman hotelli
Hakaniemen hotelli
Kuopion museon laajennus ja peruskorjaus
Garden Helsinki
Käräjäpirtin monisukupolvinen yhteisökylä
Helsinki-Vantaan terminaali 2:n laajennus,
hankintailmoitus lokakuussa
Jakomäen sydän,
hankintailmoitus marraskuussa

24.5.2016
10.5.2016
15.6.2016
3.10.2016
5.10.2016
29.9.2016
20.9.2016
20.10.2016
10.10.2017
12/2016

15.9.2016
30.9.2016
15.11.2016
25.11.2016
25.11.2016
15.12.2016
16.12.2016
12/2016
11.1.2017
3/2017
3/2017

Julkisiin hankintoihin liittyvät kilpailut

HILMA: www.hankintailmoitukset.fi, SIMAP: simap.europa.eu

Ajantasainen kilpailuinfo www.safa.fi -> kilpailut

Arkkitehtitoimisto Lukkaroisessa esiteltiin toimiston ajan-
kohtaisia suunnittelukohteita.

UKI Arkkitehtien toimistona toimiva, vuonna 1847
rakennettu hirsirakenteinen kruunumakasiini herätti
kiinnostusta vierailijoissa.

LEENA KLINGELIN

” REJLERSIN AULASSA SAI KOKEA JA TUNTEA VIRTUAALIMALLIN MAHDOLLISUUDET SUUNNITTELUN JA KOMMUNIKOINNIN APUVÄLINEENÄ.

Kaupunkilaisia menossa ja tulossa tutustumaan Arkkitehti-toimisto Art Michaelin arkeen Erkki Huttusen vuonna 1939 suunnittelemaan suojeltuun entisen Kansallisosakepankin rakennukseen.

Arkkitehtipiskelijat Elsa Kaaja, Henna Kari, Meri-Tuuli Hietala ja Janika Torro kävivät tutustumassa Arkkitehtitoimisto Avarion tiloihin ja toimintaan arkkitehtipiskelija Miia Sahlbergin ja suunnitteluassistentti Hanne Juolan opastamana.

3.10. vietettiin kansainvälistä arkkitehtuurin päivää teemalla *Avoimet ovet*. Ovensa avasi yli 20 toimistoa ja työhuonetta Oulussa, Tampereella, Pieksamäellä, Varkaudessa ja Kuopiossa. Lisäksi Tipotien sosiaali- ja terveysaseman arkkitehtuuriin pääsi osallistumaan hankearkkitehti **Liisa Parviaisen** opastamana. Tapahtuma sai kaupunkilaiset liikkeelle ja tutustumaan arkkitehtien arkeen, projekteihin ja työtapoihin. Tapahtumasta uutisoivat ennakkoon myös aluelehdet *Aamulehti* ja *Kaleva*.

Kaleva uutisoi 3.10. otsikolla *Arkkitehdin työmaa näkyväksi*: ”Arkkitehtitoimistot ovat työn luonteen vuoksi niitä, joiden ukset avautuvat yleensä vain sovitusti. Avoimet ovet -tapahtuma saikin tarttumaan tilaisuuteen hanakasti. Voimme olla läsnä aivan eri lailla, ja ajankohtakin oli erinomainen: olemme juuri päivittäneet toimiston tiloja ja visuaalista ilmettä”, arkkitehti **Merja Pesonen** Arkkitehtitoimisto Lukkaroisesta kertoo. Pudasjärven Hirsikampus, Hiukkavaaran monitoimitalo, Hammaslääketieteen uudisrakennus – siinä muutamia niistä toimiston kohteista, joita ollaan valmiita esittelemään kiinnostuneille.”

Aamulehti uutisoi 2.10. otsikolla *Minne maanantaina? Käy ihmettelemässä Tipotien terveysasemaa arkkitehdin kanssa*: ”Tutkimalla ihmisen perustarpeita arkkitehti voi ratkaista myös monimutkaisten rakennustehtävien keskeiset ongelmat. Näin sanoi aikoinaan **Alvar Aalto**. Sitaatti muistuttaa, että arkkitehtuurissa on aina kysymys jostain suuremmasta kuin vain rakennuksista ja niiden ulkonäöstä. Jokaisen meistä olisi hyvä välillä pysähtyä kauniin arkkitehtuurin ääreen ja miettiä, miten se on saatu aikaan. Ehkä opimme samalla jotain ihmisestä ja itsestämme. Huomenna vietetään kansainvälistä arkkitehtuurin päivää. Sen kunniaksi useat arkkitehtitoimistot ja työhuoneet avaavat ovensa yleisölle Savossa, Oulussa ja Tampereella.”

Purjehduskilpailun juhlaa

”

VOITTO OLI LOPULTA NIIN SELVÄ, ETTÄ EI SIINÄ VENEESTÄ HYPITTY MEREEN JUHLIMAAN.”

– KIMMO FRIMAN, VOITTAJAVENEEN KIPPARI

Off Coursen miehistöä.

Vuoden 2016 Kultainen Spinnu, järjestyksessä neljäs arkkitehtien purjehduskilpailu, oli suurten puuveineiden juhlaa.

Vuoden 2016 Kultainen Spinnu purjehdittiin syyskuun alun lauantaina, poutaisessa ja lämpimässä loppukesän säässä. Ilmoittautuneita venekuntia oli ennätysmäärä, 14 kappaletta, ja lähtöviivalle saatiin muutamana viime hetken peruutuksen myötä 10 venettä.

Kilpailuun osallistumisen ehtona on arkkitehtikkipari ja -miehistö: käytännössä koko miehistön tulee joko olla arkkitehteja tai työskennellä arkkitehtitoimistossa.

Katajanokalta matkaan

Kultainen Spinnu purjehdittiin, kuten perinteisiin kuuluu, takaa-ajolähtönä, jolloin hitaimmat veneet saavat LYS-lukujensa mukaisen etumatkan. LYS-luku on veneen tasotusluku, jonka avulla erilaiset veneet voivat kilpailla keskenään. Lähtöpaikaksi vakiintunut Katajanokan venesataman ja Tervasaaren välisen linjan länsipuoli täyttyi heti kipparikokouksen jälkeen lähtölinjojaan hakevista veneistä.

Puuveeneet ovat aina olleet hyvin edustettuina arkkitehtien purjehduskilpailuissa. Kilpailu sai mukavan lisämausteen hyvin purjehtivien puuveineiden samanaikaisen lähdön ja erittäin tasaisen kilpailun myötä.

Kaakkoistuulella purjehdittu reitti vei Katajanokalta ensin Harmajan ympäri ja Haminansalmen kautta takaisin. Kisassa nähtiin puukaunotarten tiukka taistelu, viuhkana tehty käännös Harmajalla sekä kaikkien venekuntien lähes yhtäaikainen purjeiden nosto.

Tiukka taistelu toisesta sijasta

Veneet lähtivät matkaan kello kymmenestä alkaen ensimmäisen veneen, **Stefan Varan** kipparioiman Babaloun johdolla. Muut veneet lähtivät perään sopivin väliajoin.

Haminansalmeen laskettaessa näky oli komea, kun kaikki venekunnat nostivat pallopurjeitaan. Lisäjännitystä toi muiden samanaikaisten purjehduskilpailujen ratojen risteäminen Kuivasaaren ja Vallisaaren välissä: veneitä oli

paikalla paljon. Kapeassa salmessa vastaantulevien turisti-veneiden kamerat räpsivät ja iloisia kannustushuutoja sai varsinkin Australian lipun alla purjehtiva, **Sam Cowleyn** kippari Keiros.

Maaliintulosta ei voittajan osalta tullut kovin dramaattista. **Kimmo Frimanin** kippari Vega vei kilpailun noin 5 minuutin erolla ja ylläpiti näin puuveneiden voitokasta sarjaa. Kaikki purjehditut Kultaiset Spinnut ovat menneet puuveneille, tosin joka kerralla on ollut eri voittaja ja myös eri venetyyppi.

Toisesta ja kolmannesta sijasta käytiin Spinnun historian tiukin kisa. Kutoset eli **Heikki Pulsan** Off Course ja **Antti Voutilaisen** Wire kisailivat keskenään rinta rinnan ja unohtivat **Teemu Kurkelan** Ursulan. Tämän Ursula käytti hyväkseen ja nousi kutosten ohi vieden kakkossijan 11 sekunnin marginaalilla.

Off Course ja Wire tulivat rinta rinnan aivan maaliin saakka. Herrasmiesmäisesti Off Course myösni Wiren olleen muutama sentin ja noin sekunnin nopeampi.

Suuren maailman tunnelmaa

Perinteiset jälkilöylyt käytiin rennoissa tunnelmissa. Kasinon upeassa Merisalissa nautitun illallisen aikana pidettiin muutama lyhyt puhe ja jaettiin palkinnot.

Kultaisen Spinnun voittajalle jaettava kiertopalkinto Aurelian vara-ankkuri siirtyi Vegalle railakkaiden aplodien saattelemana. Voittajan palkitsemisen jälkeen **Tuomo Siitonen** lanseerasi palkinnon kilpailun nopeimmalle veneelle, kuten suurissa purjehduskilpailuissa on tapana. Tämä s/y Aurora -kiertopalkinto meni **Risto Huttusen** kippari Roxyille, joka purjehti reitin nopeimman ajan reilun 8 minuutin erolla seuraavaksi nopeimpaan Teemu Kurkelan Ursulaan.

Kultainen Spinnu viettää ensi vuonna 5-vuotisjuhlavuottaan. Toivon mukaan uusia venekuntia uskaltautuu mukaan hyväntuliseen ja reipashenkiseen kisailuun.

Mikko Tanneraho

Vaikuta Vähä-Kiljavan tulevaisuuteen!

Vähä-Kiljava on Väinö Vähäkallion SAFalle testamenttaama virkistysalue Hyvinkäällä. Tämä perinteinen loma-alue ja siellä sijaitsevat rakennukset kaipaavat kunnostusta ja huolenpitoa.

Pyydämme nyt jäsenistön mielipiteitä alueen ja sen rakennuskannan kehittämistä ja tulevaisuudesta. Jäsenet saavat pian sähköpostilla kyselyn, johon toivomme vastauksia. Vastausaika on **26.10.–9.11.2016**.

Jokaisesta vastauksesta saamme arvokasta tietoa kehitystyön tueksi!

Pekka Ojonen

1932–2016

Pekka Ojonen kuoli vaikean sairauden uuvuttamana 84-vuotiaana 26.8.2016. Hän oli syntynyt 20.3.1932.

Hän kirjoitti ylioppilaaksi Porin yhteislyseosta vuonna 1951 ja valmistui arkkitehdiksi Teknillisestä korkeakoulusta vuonna 1959. Diplomityön aiheena oli jäähalli Helsinkiin.

Koulupoikana Ojonen aloitti voimisteluharrastuksen Porin Tarmossa ja kehittyi nopeasti kärkekartin telinevoimistelijaksi. Hän voitti Suomen Voimistelupäivien alle 18-vuotiaiden sarjan vuosina 1949 ja 1950. Sitten hänestä kehittyi telinevoimistelun nelinkertainen maaotteluedustaja. SM-mitalejakin kertyi kaikkiaan kolmelta. Aktiivisen voimistelijakautensa jälkeen Ojonen jatkoi liikuntapolitiikassa ja oli esimerkiksi Suomen Voimisteluliiton hallituksen puheenjohtaja vuosina 1976–1979.

Työskenneltyään muun muassa voimistelijaidolinsa Einar Teräsvirran toimistossa sekä Alvar Aallon Rovaniemen Poron-sarvi-suunnitelman työryhmässä Ojonen perusti oman arkkitehtitoimistonsa vuonna 1961. Helsingistä toimisto siirtyi vuonna 1982 Kirkkonummen Porkkalanniemelle, jonne Ojonen oli rakentanut asunnon ja sen yhteyteen ateljeetyyppisen toimiston. Valkoinen rakennus ristittiin Birgit-puolison mukaan Bigalleksi.

Toimiston praktiikkaan sisältyi asuinrakennuksia yksityistaloista kerrostaloihin, lukuisia teletaloja posti- ja lennätinhalitukselle sekä saneeraustöitä. Joukkoon kuuluivat myös A-lehtien toimitalo Helsingissä ja Koffin Kivenlahden panimo. Suomen Pankilta toimisto sai useita toimeksiantoja. Erityisesti Ojonen arvosti Rovaniemelle suunnittelemaansa Suomen Pankin rakennusta, jonka hän myöhemmin muunsi hovi-oudeksi.

Toimiston pitkäaikainen työntekijä Klas Fontell muistaa Ojosen innostavana ja toverillisena esimiehenä, joka mielusti keskusteli suunnittelun ongelmista nuoremman kollegan

kanssa. Hänen ohjailevassa otteessaan oli ripaus pedagogia.

Metsästysharrastuksensa ohella Ojonen oli kelpo kalamies. Perheen kesäpaikka Kustavin Petäjäkari tarjosikin kalastukseen otolliset vedet. Hänen pyytämänsä ja kraavaamansa siika oli vieraiden arvostama herkku Biggan pitopöydässä.

Suomen Arkkitehtiliitossa käytiin vuonna 1970 vilkasta, osin kiihkeäsvyistäkin keskustelua liiton uudelleenorganisoinnista. Sen pohjalta 850 jäsenen liitolle laadittiin uudet säännöt. Tuloksena oli uusi alaostoihin perustuva rakenne yhdistettynä henkilöjäsenyyteen. Silloisen hallituksen varapuheenjohtajana Ojonen vaikutti merkittävästi uudistuksen onnistumiseen.

SAFAn ensimmäinen uuden mallin mukainen liittovaltuusto valitsikin Ojosen liiton puheenjohtajaksi vuosiksi 1971–1974. Ojonen johti liittoa määrätietoisesti ja sai horjuvan taloudenkin tasapainoon. Hän toimi myös liittovaltuuston puheenjohtajana vuosina 1975–1976.

Vuosina 1973–1974 Ojonen kirjoitti kolumnin jokaiseen *Arkkitehti*-lehteen nimimerkillä Apos. Nimimerkin suojassa hän saattoi esittää sellaisia ammatillisia ja jopa kiistanalaisia mielipiteitä, jotka eivät olisi istuneet liiton puheenjohtajan julkiseen rooliin. Esimerkkejä kuudentoista kolumnin otsikoista ovat *Suunnittelu ja demokratia*, *Grillattua arkkitehtia*, *Ei korppi korppia noki*, *Lasi sherryä ja museon monologi*... Pekka oli tunnetusti hyvä kynästäään.

Vanhan opinahjonsa eteen Pekka Ojonen jätti pysyvän muiston. Hänen suunnitelmansa mukaan pystytettiin TKK:n vanhan päärakennuksen edustalla olevaan puistikkoon kookas ratasveistos *Pro Teekkari*.

Osmo Lappo

Kurt Moberg

1932–2016

Kurt "Kurre" Moberg kuoli Espoossa 2.10.2016 vaikeaan sairauteen. Hän oli syntynyt Helsingissä vuonna 1932, aloittanut opinnot vanhassa Polyteekissä Hietalahdentorin laidalla vuonna 1953 ja valmistunut arkkitehdiksi vuonna 1960.

Mobergilla oli lukuisia julkisten rakennusten kilpailumestyksiä 1950-luvulta lähtien, esimerkiksi TF:n teekkaritalo Urdsgjallar Otaniemessä vuodelta 1966 ja Kauniaisten kaupungintalo kulttuurikeskuksineen vuodelta 1975 pohjautuivat kilpailuvoittoihin. Hän teki myös runsaasti yhdyskuntasuunnittelutehtäviä vuodesta 1975 alkaen pääasiassa Nokialle sekä Lahteen, missä suunnittelu johti asuinalueiden toteutuksiin asti.

Hän suunnitteli Nokialle edustushuoneita Bätvikin Kirkkonummelle, Jussarön saareen Raaseporiin sekä Kuusamon erämaahan. Hän oli myös mukana määrittelemässä Nokian pääkonttorin sijaintia Espoon Keilaniemeen.

Hän suunnitteli lisäksi useita taloja sekä huviloita yksityisille asiakkaille pääasiassa Etelä-Suomeen. Aviopuoliso Thua Moberg osallistui sisustusarkkitehtinä suunnittelutyöhön.

Osana opintoja Moberg kiersi 1950–1960-luvulla Eurooppaa TKK:n arkkitehtuurin historian professorin Nils Erik Wickbergin moniviikkoisilla arkkitehtuuriekursseilla. Wickberg oli Mobergin läheinen ystävä ja opettaja vielä opiskeluvuosien jälkeenkin.

Meillä, pienellä arkkitehtuuriporukalla, oli 1950-luvun lopulla yhteinen harrastus: puinen Hai-purjevene Heidi nr 189 ja oikein oma purjehdusseura NIGGSSÄ. Sen kunniajäseneksi kavailtiin peräti Jayne Mansfieldiä! Yhteisillä purjehdusreissuilla opin tuntemaan Kurren ja syntyi elinikäinen mukava ystäväyssuhde. Jään kaipaamaan hänen hersyvää huumoriaan, leikki-mieltään ja elämän valoisuuttaan.

Olli Lehtovuori

HESA-SAFAn vaalikokous ja ekskursio Kalasataman kouluun ja päiväkotiin

Torstaina 24.11.2016 ohjelmassa kello 16.00 Kalasataman koulun ja päiväkodin esittely, Arkkitehtitoimisto JKMM, ja noin kello 16.30 vaalikokous. Vaalikokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat ja valitaan uusi puheenjohtaja.

Vaalikokoukseen ei tarvitse ilmoittautua, mutta talokierrokselle on paikkoja vain rajallisesti. Varaathan paikkasi kierrokselle 21.11.2016 mennessä sähköpostitse hesasafa@safa.fi. Lisätietoja vaalikokouksesta voi kysyä väistyvältä puheenjohtajalta myös puhelimitse (Kirsti Rantanen, puh. 041 516 5658).

Tervetuloa vaikuttamaan!

Helsingin ja Uudenmaan arkkitehtien HESA-SAFAn johtokunta

MIKA HUISMAN

Runoutta vai retoriikkaa

Kun arkkitehti huomaa käyttävänsä apu- ja tukitehtäviin enemmän aikaa kuin varsinaiseen sisällön tuottamiseen ja kun nämä tehtävät lisäksi jäävät pois aikatauluista ja työmääräarvioista, muuttuu suunnittelu ahdistavaksi kokemukseksi. Riskit kasvavat ja laatu kärsii.

Messiaanisia odotuksia

Digitaalisuuteen on alkanut kohdistua melkein pä pelottavan paljon lähes messiaanisia odotuksia. Odotusten tulvassa arkkitehdin odotetaan olevan lähes kaikesta vastuun kantava moniasiantuntija. Pitää hallita energiatehokkuus, muuntojoustavuus, kokonaistaloudellisuus, kohtuuhintaisuus ja monta muuta. Kaikki ne ovat tärkeitä asioita, mutta irrallaan ja ilman sidettä kestävään arkkitehtuuriin pelkkiä tyhjiä iskusanoja.

Digitaalisuuden ja tietomallintamisen lukemattomat lupaukset eivät ole pystyneet hävittämään arkkitehtuuriin merkitystä. Päinvastoin – arkkitehtuuria tarvitaan entistä enemmän.

Vanhojen ammattitaitojen renessanssi

On totta, että digitalisaatio rakentaa paljon uusia mahdolli-

suuksia, mutta samalla se myös hajottaa vanhoja rakenteita ja työtapoja – myös luovilla aloilla. Vaikka digitalisaatio on suuri muutos, se on myös osa sitä luonnollista kehitystä, jossa vanhat arvoketjut tulevat muuttumaan. Mitä tapahtuu varsinaiselle tekemiselle, kun internet ja digitalisaatio ovat muuttuneet huomaamattomiksi ja automaattisiksi osiksi kaikkea toimintaa? Käykö niin, että vanhat ammattitaidot kokevat renessanssin, ja taas muistetaan eri ammattien perimmäinen tarkoitus – se, miksi ja ketä varten palvelut ovat syntyneet. Miksi tarvitaan arkkitehtia? Digimaailmassakaan arkkitehtuuri ei ilmesty tyhjästä, kuin kani taikurin hatusta.

Tämän päivän vahva signaali on, että perinteiset rajat toimialojen välillä hämärtyvät. Esimerkkejä on maailma täynnä: paperiin pohjautuva media on häviämässä, suurten ylikansallisten toimijoiden asema vahvistuu, keskusliikkeet, pankit ja vakuutusyhtiöt etsivät koko ajan uusia tulolähteitä ja yhdistävät toimintojaan, ja erilaisten etäoperointien käyttö lisääntyy. Tämä kaikki tulee heijastumaan myös arkkitehtien työhön. Entäpä jos esimerkiksi 3D-tulostaminen ja etäoperointi oikeasti tulevat mahdolliseksi: missä kulkee silloin rakentajan ja suunnittelijan välinen vastuuraja?

”

SUUNNITELMAN
MYYNTITILAISUUDEN HETKELLÄ
VOI EPÄVARMA ESIINTYMINEN JA
SUUNNITELMAN KÖMPELÖ
PERUSTELU PILATA KUUKAUSIEN
TYÖN.

Myyntipuheen merkitys

Arkkitehdin päätehtävänä säilyy edelleen mahdollisuuksien näyttäminen ja arkkitehtuurin ymmärryksen lisääminen. Tässä tehtävässä retoriikka on tärkeä osa arkkitehdin ammattitaitoa. Retoriikka on vakuuttamisen taitoa.

Nykyaikaisesta retoriikasta sanotaan, että se on puheen ja symbolien yhdistämistä, se on kaikki, mitä käytämme toiseen vaikuttamiseen. Ei riitä, että arkkitehti tekee hyvän ehdotuksen. Ellei asiakas osta ja ympäristö hyväksy ajatusta, siitä on vähän hyötyä. Ehdotus pitää pysyä myymään. Kokouksessa tai esittelytilaisuudessa on sanoilla ja puhumisella melkein yhtä suuri merkitys kuin suunnitelmilla ja havainnekuvilla.

Suunnitelman laatimisen ja sen hyväksymisen välillä on hetki, jota hyvin voisi kutsua suunnitelman myyntitilaisuudeksi. Sillä hetkellä voi epävarma esiintyminen ja suunnitelman kömpelö perustelu pilata kuukausien työn. Siksi myyntipuhe pitää valmistella hyvin ja siihen valmistautumiseen pitää varata aikaa. Markkinointia ja viestintää ei pidä väheksyä, eikä niiden ammattimaistaminen saa olla kirosana. Viestintä on ammattitaitoa vaativa tehtävä. Sille pitää varata aikaa ja resurssi. Ei pidä täsäkään asiassa luulla, että arkkitehdin itse pitäisi osata kaikki. Osaamista voi myös ostaa.

Mikään suunnitelma ei käy kaupaksi itsestään. Tietenkin tärkeintä on, että suunnitelma on hyvä. Silloin se on helppo perustella ja siitä on helppo olla ylpeä. Tyhjä kuorta on vaikea myydä aarrearkkuna.

Vesa Juola

Asema ja kaupunki

Kuinka raideliikenne muuttaa kaupunkia?

HESA-SAFAn keskustelutilaisuus tulevaisuuden kaupunkiympäristöstä käynnistää tapahtumasarjan lokakuun lopulla.

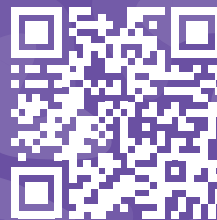
Vapaa pääsy. Lisätiedot ja ohjelma löytyvät HESA-SAFAn Facebook-sivuilta.

Tapahtumasarja jatkuu Kehärata-
ekskursiolla ja alkuvuodesta
2017 Länsimetroekskursiolla.

ARCHICAD 20-FIN

Näe uusi versio lähikaupungissasi!

01.11. Kuopio
02.11. Jyväskylä
02.11. Mikkeli
07.11. Vaasa
08.11. Turku
08.11. Tampere
09.11. Lahti

Katso lisätiedot ja ilmoittaudu:
www.mad.fi/tapahtumat/archicad

ArchiCAD 20-FIN netissä:
www.mad.fi/ac20

Talven aikana MARKin palstalla tutustutaan ulkomailla työskenteleviin suomalaisiin maisema-arkkitehteihin. He kertovat kokemuksistaan ja paikallisista käytännöistä. Laura Virtanen on opiskellut ja työskennellyt Britanniassa viimeiset kuusi vuotta.

Britanniassa yliopistot ovat perinteisiä yliopistoja tai käytännönläheisempiä entisiä ammattikorkeakouluja. Koulutusohjelman painotus vaihtelee yliopiston historian ja taustan mukaan ja voi olla esimerkiksi taide-, teknis- tai ekologiapainotteinen. Valitsin opiskelupaikakseni taidepainotteisen ja käytännönläheisen yliopiston.

Oman kiinnostuksen lisäksi yliopiston valinta on tärkeä sikiä, että monet työnantajat haluavat palkata työntekijöitä, jotka valmistuvat tietystä yliopistosta, esimerkiksi taidepainotteisesta yliopistosta tai samasta instituutiosta, josta he itse ovat valmistuneet. Tämän takia yliopiston valinta on erityisen tärkeä tulevaisuuden työmahdollisuuksien ja työssä etenemisen kannalta.

Britanniassa valmistuneiden odotetaan jatkavan koulutustaan Pathway to Chartership -jatkokoulutuksessa, jonka aloitin saatuaani työpaikan. Jatkokoulutus on osa-aikaista, ja sen järjestävät työnantaja ja maisema-arkkitehtiiliitto yhteistyössä. Koulutus koostuu esimerkiksi ympäristö-, sopimus- ja maankäyttölainsäädännöstä. Koulutuksen lopussa on suullinen tentti, jonka läpäisevälle myönnetään täysjäsenyys (*charter-ship*). Uran etenemisen ja oman yrityksen perustamisen kannalta täysjäsenyyden saavuttaminen on välttämätöntä.

Maisema-arkkitehtiyriyten koko Britanniassa vaihtelee tuhansien työntekijöiden yrityksistä muutaman työntekijän yrityksiin, kuten Suomessa. Työurani aikana työskentelin erikokoisissa ja eri toimialoihin erikoistuneissa yrityksissä. Ensimmäisessä työpaikassani erikoistuin yleissuunnitteluun ja kilpailuihin. Seuraavassa keskityin maisemaselvityksiin ja julkisen alan projekteihin, kuten sairaaloihin, kouluihin ja vankiloihin.

Maisema-arkkitehtina Britanniassa

SUURIN EROAVAISSUUS SUOMEN JÄRJESTELMÄÄN ALKAA JO ENNEN TYÖURAA – YLIOPISTOVALINNALLA, JOKA OHJAA VAHVASTI TYÖLLISTYMISTÄ.

hin. Viimeisimmässä työpaikassani taas erikoistuin ostoskeskuksiin, yrityspuistoihin ja asuinalueisiin.

Muutin reilu vuosi sitten Suomeen. Kokemukseni Suomen maisema-arkkitehtuurialasta on siis lyhyempi kuin Britannian. Suurin eroavaisuus Suomen järjestelmään alkaa jo ennen työuraa – yliopistovalinnalla, joka ohjaa vahvasti työllistymistä. Toinen merkittävä eroavaisuus on opiskelulla saavutettu täysjäsenyys. Britanniassa täysjäsenyyden saaminen edellyttää järjestelmällistä ja mitattavaa opiskelua, kun taas Suomessa täysjäsenyyden saaminen perustuu enemmänkin työkokemukseen.

Kokemukseni perusteella Suomessa yritykset eivät erikoistu eri toimialoihin yhtä voimakkaasti kuin Britanniassa, mikä arvatenkin johtuu maamme pienikokoisuudesta. Monet tuntevat hyvin toisten projektit, työntekijät, vahvuudet ja yhteistyökumppanit. Britanniassa toimiala on paljon suurempi ja näin myös tunnettuus on haastavampi saavuttaa.

Suomessa yritykset myös vievät palveluitaan paljon vähemmän ulkomaille kuin Britanniassa. Työskentelin projekteissa, jotka sijaitsivat Egyptissä, Venäjällä, Turkissa, Kiinassa ja Espanjassa. Arvelisin, että osasyitä viennin puuttumiseen Suomessa ovat pohjoinen sijainti, kielitaito ja muiden yritysten vetoavun puuttuminen.

Eroavaisuuksia maisema-arkkitehdin työssä näiden kahden maan välillä on paljon. Ammatin perusperiaatteet ovat kuitenkin samat, vaikka kieli, ympäristö ja sijainti vaihtuvat Euroopan laidalta toiselle.

Laura Virtanen

Kuvassa Virtanen valitsee puita Silverstonen F1-radalle.

PÄÄSUUNNITTELIJAN ajankohtaispäivä

17.11.2016 Tampere, Sokos Hotel Ilves

Päivityskoulutus on suunnattu pääsuunnittelijan pätevyyden omaaville ja muille aiheesta kiinnostuneille. Koulutuksen järjestävät Rakennusinsinöörien Liitto RIL ja Suomen Arkkitehtiliitto SAFA.

OHJELMA

8.30 Ilmoittautuminen ja aamukahvi	13.00 Tauko
9.00 Rakennusvalvonnan tulkinnat uusiin määräyksiin N.N.	13.10 Esteettömyyslainsäädännön muutoshanke Hallitussihteeri Meri Pensamo Ympäristömisteriö
10.00 Pääsuunnittelijan vastuu hankkeen muita osapuolia kohtaan ja mahdollisuudet vastuun rajoitukseen Asianajaja Petri Järvensivu Asianajotoimisto Susiluoto Oy	14.10 Kahvitauko
11.30 Lounas	14.30 Pääsuunnittelijan ja rakennushankkeeseen ryhtyvän tehtäväluetteloiden päivitys Toiminnanjohtaja Vesa Juola Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL
12.15 Pääkirjasto Metso ja Hervannan terveysasema - pääsuunnittelun korjausrakentamisen esimerkit Arkkitehti SAFA Mikko Suominen Arkkitehtitoimisto Lasse Kosunen Oy	15.30 FISEn toteamat MRL:n mukaiset suunnittelija-pätevydet Toimintajohtaja Marita Mäkinen FISE Oy
	16.30 Tilaisuus päättyy

Osallistumismaksut

Osallistumismaksut pääsuunnittelijan ajankohtaispäivään osallistuville:

- RILin, SAFAn ja SION jäsenet 380 € + alv. 24 %
- muut 450 € + alv. 24 %

Osallistumismaksu sisältää ohjelmaan merkityt tarjoilut sekä opetusmateriaalin.

Ilmoittautumiset

Ilmoittautumiset kaksi viikkoa ennen tilaisuutta RILin osoitteeseen:

https://www.lyyti.fi/reg_2016/psajank

Peruutukset veloituksetta kaksi viikkoa ennen tilaisuutta. Mikäli osallistuminen peruutetaan myöhemmin (kuitenkin yli 2 arkipäivää ennen tilaisuuden alkamista) veloitetaan toimisto- ja varauskuluina 50 % osallistumismaksusta. Jos osallistuja jättää saapumatta koulutukseen ilmoittamatta siitä etukäteen tai peruuttaa osallistumisen alle 2 arkipäivää tilaisuudesta, peritään 100 % osallistumismaksusta. Osallistujaa voi vaihtaa yrityksen sisällä kuluitta.

LISÄTIETOA

Koulutusvastaava
Pia Selroos
pia.selroos@safa.fi
puh. 041 528 2952
tai koulutussuunnittelija
Tanja Sundberg
tanja.sundberg@ril.fi
puh. 050 520 1168

ERISTYSLASI-IKKUNAT

KLASI IKKUNAT

Puh. 0424 552 71, info@klas1.fi, www.klas1.fi

OPASTEITA

LIFT 220-422

IRTokIRJAIMET JA TEKSTIT

Opasteita jo vuodesta 1951

VERSAALI OY

Teollisuustie 10-14
01800 Klaukkala
puh. 09-2766 010
myynti@versaali.fi
www.versaali.fi

BUDJETTIHINNAT JA KUSTANNUSARVIOT

KUSTANNUSHALLINNAN ASIAANTUNTIJAPALVELUT

- Rakennushankkeiden budjettiarviot
- Vertailulaskelmat
- Tarkat kustannusarviot
- Laserkeilaus ja inventointimallinnus
- Rakennusriitojen selvitykset
- Elinkaarikustannukset

FMC Laskentapalvelut
KUIN OSA OMAA TIIMIÄSI

www.fmc.laskentapalvelut.fi

PYÖRILLE OMA SÄILYTYSKALUSTE

AITOA SUOMALAISTA MUOTOILUA

STIISTI JA TURVALLINEN.

ovella®
www.ovella.fi
Info: ovella@ovella.fi

Pyörä Noja PN-10

RAKENNUSTEN SUOJAUS

HANSAMEX OY

- törmäyssuojat, käsijohteet
- biostaattiset kestopinnoitteet
- räjähdys- ja savunpoistoluukut

Kuormatie 14 • 03100 Nummela
p. 09-5655 010 • info@hansamex.fi
www.hansamex.fi

HARKKO- TAI MOSAIIKKITUOTTEET

HB-MOSAIIKKI
HB-MOSTONE MOSAIIKKIBETONILAATTA

Kotimaisuutta joka askeleella!

HB
www.hb-betoni.fi

YKSILÖLLISIÄ KYLPYHUONEKALUSTEITA

*Yksilöllisiä ratkaisuja
yksityisiin ja julkisiin
kylpytiloihin jo
vuodesta 1972.*

JN

LVI Juhani Niemi Oy
Nimismiehenpelto 6
02770 Espoo
puh. 020 7780 850
www.lvijuhaniemi.fi

SEINÄPANEELIT

UUTUUS!

**3D
PANEELIT**
alk. 19⁹⁰/m²

**EDULLINEN
EDUSTAVA
EKOLOGINEN**

Mannerlaatta Oy
www.mannerlaatta.fi

TALOUSHALLINTOPALVELUJA

TUOKKO

**Asiantuntijapalveluita
45 vuoden kokemuksella**
Siirry sähköiseen taloushallintoon.
Ota yhteyttä ja pyydä tarjous!

TILITOIMISTO | TILINTARKASTUS | VEROTUS
WWW.TUOKKO.FI | INFO@TUOKKO.FI

TARKASTUSLUUKKUJA

Thonic -tarkastusluukut pikakiinnityksellä

Thonic-luukut ovat olleet pitkään Ruotsissa erittäin arvostettuja ja suosittuja tuotteita arkkitehtien ja asentajien keskuudessa.

Thonic-tarkastusluukuissa on kiinnitetty paljon huomiota muotoiluun. Muotoilua löytyy perinteisistä neliskanttisista luukuista pyöreisiin luukkuihin. Myös paloluokitellut.

Luukuissa on erittäin helppo ja nopea pikakiinnitysmekanismi. Kaikki luukut valmistetaan MDF-levystä, joka on kestävä ja luontoystävällinen materiaali sekä erittäin miellyttävä asentaa ja ulkonäöllisesti hyvin viimeistelty.

Lektar Oy

Maahantuoja:
www.lektar.com
info@lektar.com

Lektar Oy
Hiekkakiventie 7
00710 Helsinki

TILITOIMISTO A-PALVELU OY
Korkeavuorenkatu 43 D, 00130 HELSINKI
puh. (09) 6801 368
tilitoimisto@apalvelu.fi

Pienoismallitoimisto HELIÖVAARA
www.jaakkoheliovaara.fi

050 4337 499
CNC-työstöt

Lisää työpaikkoja
SAFAn verkkosivuilla
www.safa.fi

arkkitehtuuriantikvariaatti
bookm-ark.fi

**arkkitehtitoimisto
LAHDELMA & MAHLAMÄKI Oy**

Haetaan vaativiin ja mielenkiintoisiin projekteihin:

ARKKITEHTIYLIOPPILAS

Kilpailut ja avustavat suunnittelutehtävät

ARKKITEHTI

Toteutussuunnittelu / laajan osatehtävän vetovastuu

SISUSTUSARKKITEHTI

Julkisten ja toimitilahankkeiden sisustussuunnittelu

Revit-kokemus katsotaan eduksi

CV/ansioluettelo pyydetään lähettämään viim.
16.11. mennessä sähköpostitse: rekry@arklm.fi

lisätietoja: Petri Saarelainen p. +358 10 315 4326
www.arklm.fi

Tuusula

**Tuusulan kunnan kuntasuunnittelu hakee
KAAVASUUNNITTELIJAA**

Etsimme luovaa ja kehittämishaluista kaavasunnittelijaa mielenkiintoisten tehtävien pariin. Tehtäväkuvaa voidaan muokata hakijan osaamisen perusteella painottaen asemakaavojen laatimista tai lupavalmistelua.

Kelpoisuusvaatimuksena on korkeakoulussa tai yliopistossa suoritettu arkkitehdin tutkinto tai muu soveltuva alan korkea- tai ammattikorkeakoulutason tutkinto ja kokemusta alan ammatteista. Arvostamme yhteistyökykyä, asemakaavojen- ja suunnittelutarveratkaisujen sekä poikkeamislupien valmistelukokemusta.

Palkkaus määräytyy kuntien teknisten sopimuksen mukaan. Tehtäväkohtainen palkka on noin 3 690 euroa kuukaudessa, jonka lisäksi maksetaan mahdolliset lisät.

Lisätietoja antavat kaavoituspäällikkö Asko Honkanen, p. 040 314 2012, ja yleiskaavasunnittelija Henna Lindström, p. 040 314 3513.

Hakemukset pyydetään jättämään **9.11.2016 klo 16 mennessä** sähköisesti osoitteessa www.tuusula.fi/tyopaikat.

Tuusula – palveleva, kestävästi kehittyvä kotikunta

Lisää työpaikkoja SAFAn verkkosivuilla

www.safa.fi

Paikallisasiamies SAFAlle

SAFA/TamSAFA hakee alaa hyvin tuntevaa safalaista arkkitehtia osa-aikaiseen paikallisasiamiehen tehtävään. Paikallisasiamiehen perustehtävinä ovat toimiminen SAFAn yhdyshenkilönä, yhteydenpito paikallisiin arkkitehtiopiskelijoihin, huolehtiminen alueen yhteiskunta- ja mediasuhteista yhteistyössä paikallisosaston kanssa sekä yhteistyön kehittäminen alueen muiden järjestöjen kanssa. Paikallisasiamiehen tehtävissä ensi sijalle tulee asettaa ne tehtävät, joilla edistetään arkkitehtuurin ja ammattikunnan näkyvyyttä, yhteiskunnallista vaikuttavuutta sekä ammattikunnan toimintaedellytyksiä.

Uusi paikallisasiamies aloittaa työnsä 1.1.2017 tai sopimuksen mukaan. Työaika on keskimäärin 32 tuntia kuukaudessa. Työaika, palkka ja muut ehdot määritellään paikallisasiamiehen kanssa tehtävässä työsopimuksessa.

Hakemukset tulee osoittaa TamSAFAn johtokunnalle ja toimittaa sähköpostitse 4.11.2016 mennessä osoitteeseen asiamies.tampere@safa.fi.

*Lisätietoja antavat Anna-Maija Tuunanen,
anna-maija.tuunanen@tut.fi, puh. 050 305 8422
ja Eeva Korhonen,
eeva.korhonen@arkkitehtipalvelut.com,
puh. 040 672 5559.*

Lähde oppaaksi mukavalle kotimatalle.

Meille koti on paljon muutakin kuin talo, jossa asut. Siksi luomme uusia koteja ja onnellisia naapurustoja, joihin ihmiset tuntevat kuuluvansa. Motivoitunut ja sitoutunut henkilöstö on koko toimintamme sydän. Henkilöstön avulla voimme saavuttaa visiomme. Rakkaasta paikasta on moneksi.

HAEMME UUTEEN ORGANISAATIOOMME
PÄÄKAUPUNKISEUDULLE

Suunnittelupäällikköä Tietomallikoordinaattoria

Lisätietoa tehtävistä sekä hakuohjeet
löydät osoitteista

bonava.com tai **compasshrg.com/fi**

*NCC Asuminen on nyt Bonava.
Olemme yksi Pohjois-Euroopan johtavista
asuntorakennuttajista. Olemme luoneet koteja ja
naapurustoja jo 1930-luvulta lähtien. bonava.fi*

Homes & Neighbourhoods

A S
& H

ARKKITEHTI

OLETKO SEURAAVA VAHVISTUKSEMME?

Etsimällämme henkilöllä on arkkitehdin tutkinto, vähintään viiden vuoden työkokemus työpiirustusvaiheen työskentelystä, ArchiCAD hallussa sekä ilmiömäiset tiimityöskentelytaidot.

Meillä AS&H:lla pääset haastamaan itsesi vastuullisissa rooleissa, kartuttamaan monipuolista osaamista rakennusosalta sekä toimimaan erilaisissa suunnittelu-projekteissa osana ammattitaitoista ja innostavaa joukkoamme.

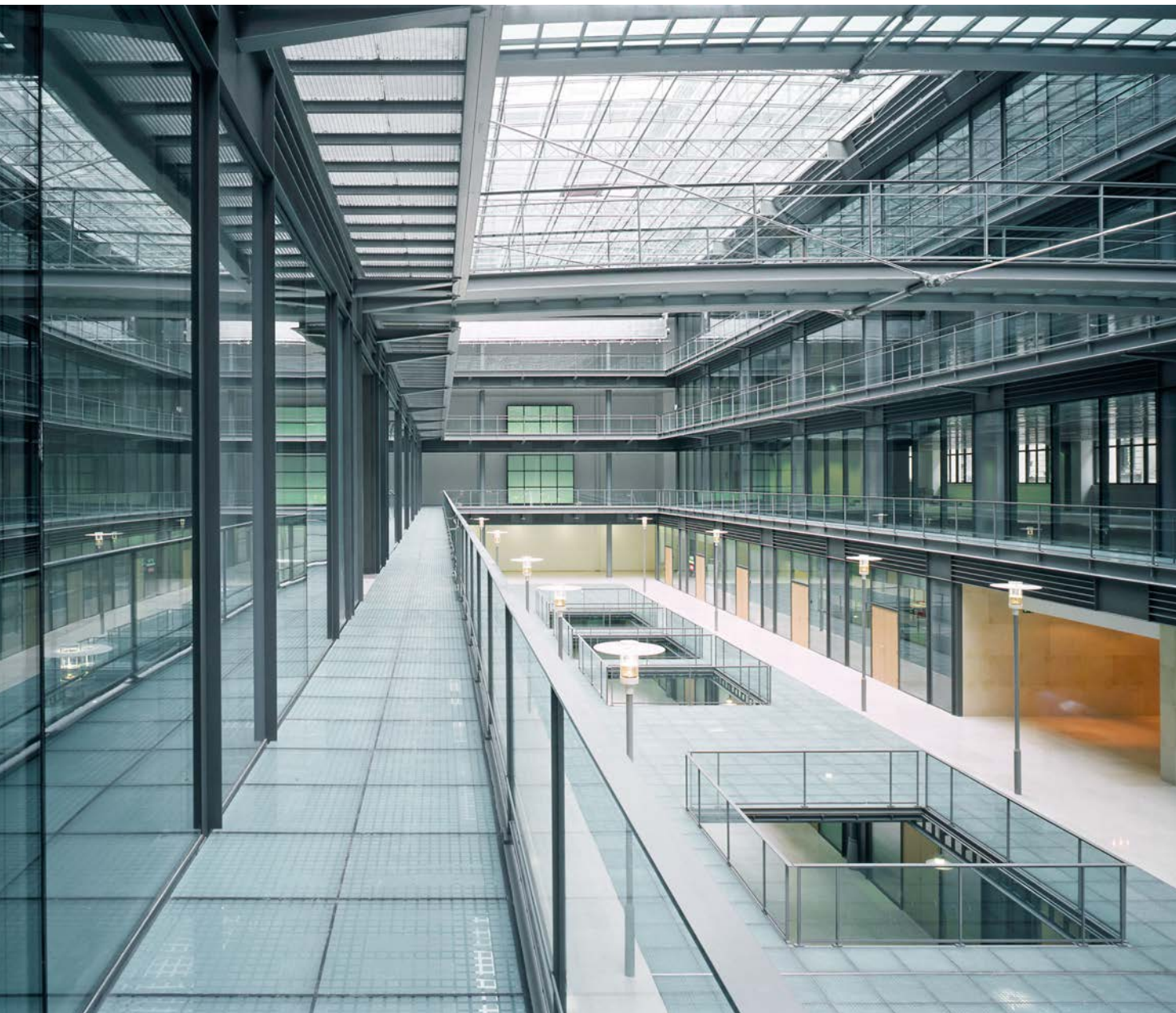
Lähetä hakemuksesi
11.11.2016 mennessä osoitteeseen
rekrytointi@soinihorto.fi

HYPPÄÄ MUKAAN!

OSASTOIVAT **PALONSUOJALASIT** LATTIASTA KATTOON

UUTUUS - CONTRAFLAM MEGA max. koot jopa 2300 x 4600mm

VITREA
ERIKOISLASIT

Kaakelikaari 6, 01720 Vantaa

www.vitrea.fi

info@vitrea.fi, +358 9 8190 450